Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэ гараа | № 211 (14322) | 1976 оной сентябриин 8, среда | Сэн 2 мүнгэн.

ПАРТИИН ДҮЛЭТЭ УРЯАДА МАНАЙ ХАРЮУ

Казахстанай партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ бүхы орон доторнай зэдэлээ, совет арадай, тэрэ тоодо Буряадай республикын ажалшадай, халуун һайшаалда хүртөө, арадтаа партиин дүлэтэ уряа боложо, бүтээсэ ехэтэй ажалда зоригжуулна. Эхэ оронойнгоо баялиг арьбадхаха замуудые зааһан хүтэлбэри, заабари болоно.

КПСС-эй XXV съездын шиндхэбэрниүүдые, арадай ажахые хүгжөөхэ арбадахи табан жэлэй түсэб бэелүүлхэ талаар һайн эхин табигдаа гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев онсо тэмдэглээ. Теэд энээгээр һанаагаа амаржа болохогүй. Урдамнай үшөө ехэ, орёо зорилгонууд табигдаа. Тэдэнние шиидхэхын тула ухаан бодолоо, мэргэжэл шадабараа, халуун зүрхэеэ элсүүлхэ шухала.

Ороо̂һо таряан ба эдеэ хоолой бусад зүйлнүүд ороной баялигые гэршэлдэг юм. Политическэ, ажахын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ эдеэ хоолой туйлай ехэ удха шанартай байһые В. И. Ленин нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэдэг һэн. Энэ заабарние бидэнэр хододоо һанажа ябаха ёһотойбди.

Партиин XXV съезд ороо̂һо таряа үйлэдбэрилгые — габшагай ажалай һалбари болгон табяа һэн. Энэ һалбарида эгээн ехэ хүсэл оролдолгоёо элсүүлхэ, партийна организацинуудай, эрдэмтэдэй, мэргэжэлтэдэй, колхозинуудай, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын продукци бэлэдхэгшэдэй, хүдөө нютагуудтай холбоотой промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй анхарал хандуулха шухала. Энэ һалбарие хүгжөөлгын үрэ дүнгүүд гүрэн түрын ехэ удха шанартай юм. Таряа хуряалга хадаа таряашадай, механизаторнуудай бариха шанга шалгалта мүн, гээд нүхэр Л. И. Брежнев онсо тэмдэглэбэ.

Эдэ үгэнүүдтэнь харюу болгон, республикымнай малшад таряа хуряалгые богони болзор соо, һайн шанартайгаар хуряажа, гүрэндэ тушаалгые хурданаар дүүргэлхэ эрид хэмжээнүүдые бэелүүлжэ, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абана. Бэшүүрэй Калининай нэрэмжэтэ, Хяагтын Ранжуровай нэрэмжэтэ, «Родина», Сэлэнгын XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд, Улаан-Үдын аймагай «Маяк», Бэшүүрэй «Дружба», Мухар-Шэбэрэй «Искра» колхозууд, Кабанскын, Прибайкалиин түрүү ажахынууд гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө үлүүлхэ гэжэ шиидэбэ.

Тиихэдэ республикын түрүү механизаторнууд, комбайнернууд Л. И. Брежневэй үгэдэ харюу болгон, эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулхые эрмэлзэнэ. Хяагтын «Дружба» колхозой комбайнер В. Намсараев Казахстанда нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэтэй танилсаад, 10 мянган центнер таряа сохихо, эндэхи Пограничнэ совхозой комбайнер Г. Овсянкин 5 мянган центнер, Кабанскын совхозой комбайнер В. Идрисов — ... мянган центнер, Бэшүүрэй «Дружба» колхозой суута комбайнер О. Аюшеев 6 мянган центнер ороо̂һо сохихо гэһэн социалис уялгануудые абанхай.

Тэрэшэлэн республикымнай малшад һү, мяха, ноо̂һо гүрэндөө ехээр тушаахын тула нэмэлтэ арга боломжонуудые бэдэрнэ, ерэхэ үбэлжэлгэдэ эрхим бэлэдхэл түхеэрнэ. Захааминай, Яруунын, Түнхэнэй аймагуудай ажахынууд мал шахан таргалуулгада ехэ анхарал хандуулна. Улаан-Үдын, Зэдын, Хэжэнгын аймагуудай захын ажахынуудай түрүү фермэнүүд һү һаалиһа эрид дээшэлүүлнэ.

Тиибэшье эдэ бүгэдын хажуугаар дутуу дунданууд ажалшадай ажал хэрэгтэ һаад хэдэг зүйлнүүд үшөөл олон. Тэдэнние усадхахын тула бага бэшэ оролдолго хэрэгтэй. «...Хүдөө ажахыдашье байгаашин али бүхы гасалангые дабахаар эртээнһээ бэлэдхэл ехэ хэрэгтэй... Һайнаар хүдэлжэ болохо, һайнаар хүдэлбэрилжэ болохо гээд та бүгэдэн мэдэжэ байна ёһотойт», — гээд Л. И. Брежнев хэлээ һэн.

Партиин энэ уряада харюу болгон һаяхан республикымнай партиин райкомуудай нэгэдэхи секретарьнарай, исполкомуудай түрүүлэгшэнэрэй, министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн КПСС-эй обкомдо боложо. Алма-Атада болоһон партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэһөө уламжалан гараһан тоб шиидхэлнүүд болон заабаринуудай ёһоор тэжээл бэлэдхэлгые түгэсхэхэ, таряа хуряалгые үнгэргэхэ, намар тарялангай, мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха талаар абтаһан социалис уялгануудаа дүүргэлтэ болгохо талаар республикын партийна, совет, хүдөө ажахын органуудай, колхоз, совхозуудай хойшолуулагдашагүй зорилгонууд тухай асуудалые зүбшэн хэлсээ. Зүблөөндэ хабаадагшад Алма-Атада Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые бүрин һайшаагаад, таряа хуряалгые түргөөр, гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ, гүрэндэ ороо̂һо таряа, малай ашаг шэмэ тушааха түсэбөө дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ талаар нэмэлтэ хэмжээнүүдые хараалаад, шэн габьяатайгаар ажаллахые республикынгаа таряашад болон малшадые уряалаа.

Мүнөө республикымнай ажахынууд таряа хуряалгада бэлдэрэн оробо. Тэрэнние богони болзорой туршада эрхим шанартайгаар хуряаха гээшэ механизаторнуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй гол шухала зорилго болоно. Эндэ ажалай эмхидхэл шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ ушартан. Тиимэһээ партийна организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд ажалай түрүү онол аргануудые, жэшээлбэл, Улаан-Үдын аймагай «Искра», Бэшүүрэй «Дружба» колхозуудай механизаторнуудай хүдэлмэриин дүршэлые халан абаха, ажалдаа нэбтэрүүлхэ талаар онсо анхарал хандуулжа, яаралтай хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

Республикымнай комбайнернууд, шофернууд, трактористнууд, бүхы малшад газар тарялангай ба мал ажалай продукци ехээр абаха, гүрэндэ тушааха талаар 1976 оной социалис уялгануудаа заатагүй дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөнэй дэлисые шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлхэнь дамжаггүй.

Габшагай ажалай үльгэр жэшээ харуулха гэһэн партиин дүлэтэ уряа зэдэлнэ.

УРГАСЫН ХУБИ ЗАЯАН АЖАЛША ОЛОНИИТЫН ЭДЭБХИТЭЙ АЖАЛЬАА

Казахстанай ниислэл хото — Алма-Атада боложо үнгэрһэн партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн дэлгэрэнгы элидхэлые радиогоор дамжуулхадань манай совхозой механизаторнууд ехэл анхаралтайгаар шагнахадаа энэ гансашье Казахстанай таряашадта хамаатай бэшэ, мүн ажахымнай механизаторнуудта сэхэ зорюулагданхай байһыень абаһаар мэдэрээ һэн. Ушар иимэһээ, мүнөө арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ороо̂һо таряа, хартаабха ехээр хуряаха гээшэ бидэнэй гол зорилго зандаа бшуу.

Һаянай сагай уларилай хэды таарамжагүй байбашье, паань, бидэ, комбайнернууд урид эдеэшэһэн горох, ешмээнээ хуряажа эхилһээр үнихэн болообди. Мүнөө 1500 гектарһаа 19649 центнер ешмээн суглуулагдаад байна. Тиихэдэ 66 гектарай горох хуряагдаа. Шэниисээ баал болгон сабшажа захалаабди. Ажахымнай механизаторнууд ургаса хуряалгадаа эртээнһээ һайнаар бэлдэһэн, түрүүшын үдэрһөө эхилжэ ажалаа комплексно аргаар эмхидхэжэ ябуулаа юм. Энэ яһала аша үрэтэй арга юм байна. Комбайн, автомашинануудай бүтээсэшье урдынхиһаа дээшэлээ. Мүнөө даабаряа дүүргээгүй хүн совхоз соошье хомор байха.

Һүүлэй дүнгөөр би 4211 центнер таряа сохёод байнаб. Тиихэдэ А. Ильков 1934 центнер, Н. Ипатьев 1698 центнер, Ф. Котов 1357 центнер ороо̂һо суглуулжа үрдеэ. Манай комбайнернууд таряа хуряалгын энэ хаһада тус бүрээ 7—10 мянган центнерһээ бага бэшэ ороо̂һо сохихоор социалис уялга

ШЭНЭ АМЖАЛТАДА ЗОРИГЖУУЛНА

абанхай юм. Энээнние бэелүүлхэнь тиимэшье хилбар хэрэг бэшэ. Илангаяа сагай уларилай таарамжагүй байһан сагта мүнөө хуряалгамнай нилээд һаатана. Бүхы машина, техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр, зогсолтогүйгөөр хүдэлгэхэ, ургаса хуряалгаяа гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ, ажалайнгаа шанар эрид һайжаруулха болонобди. Богонёор хэлэхэдэ, манай комбайнер, механизаторнуудта хараалһанаа бэелүүлхэ арга боломжо, дүй дүршэл бии гэжэ тэмдэглэлтэй. Тиимэһээ бидэ ургаса хуряалгаяа богони болзорто, эрхим шанартайгаар үнгэргэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлхээр шиидээбди. Юуб гэхэдэ, Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой механизаторнуудай республика дотор гаргаһан шэнэ үүсхэлыень һаял дэмжээд байһан бидэние Казахстанай партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн дэлгэрэнгы элидхэл шэнэ, бүри ехэ амжалта туйлахыемнай уряалба ха юм.

В. ИДРИСОВ,
Кабанскын совхозой комбайнер.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

«Газарай хүрьһэнэй уһанда нуража, һалхинда үлеэлгэжэ муудалгатай тэмсэхэ техникые хүдөө ажахыда зорюулжа, 1976—1980 онуудта бүри олоор бүтээн гаргаха хэмжээнүүд тухай» тогтоол КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет баталан гаргаба.

Тус тогтоол дотор иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: газарай хүрьһэнэй уһанда нуража, һалхинда үлеэлгэжэ муудалгатай тэмсэхэ машинануудые олоор бүтээн гаргаха, тэдэниие бүтээхэ үйлэдбэриин хүсэ нэмээн үргэдхэхэ зорилгоор шухала тоотой культиваторнууд-плоскорезүүдые, хүндэ культиваторнуудые, штангова культиваторнуудые, таряанай узуур һандаангүй тариха сеялкэнүүдые, нарин шүдэтэй борнойнуудые, газарай хүрьһэнэй нуража, хатажа муудалгатай тэмсэхэ бусад машинанууд болон тэдэнэй запчастьнуудые 1976—1980 онуудта бүтээн гаргалга хангахыень, энээнэй тулада үйлэдбэриин зохихо предприятинуудые бии болгохыень СССР-эй Тракторна ба хүдөө ажахын машина бүтээхэ министерствэдэ, Машина бүтээлгын министерствэдэ, Ой модоной ажахын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедтэ, Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ даалгагдаа.

Газарай хүрьһэнэй уһанда нуража, һалхинда үлеэлгэжэ муудалгатай тэмсэхэ техникэ бүтээдэг үйлэдбэриин нэгэдэлэй заводуудай, «Алтайсельмаш» заводой, Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй мэдэлэй предприятинуудай дэргэдэ үйлэдбэриин шэнэ предприятинуудые 1976—1980 онуудта бариха, һэльбэн шэнэдхэхэ ба ашаглалгада оруулха, эдэ предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй байха байрын гэрнүүдые, элүүрые хамгаалгын, гэгээрэлэй, соёлой болон ажаһуудалай байрануудые бариха ябадал хангахыень СССР-эй Тракторна ба хүдөө ажахын машина бүтээхэ министерствэдэ, Хүндэ индустриин предприятинуудые бариха министерствэдэ, СССР-эй Барилгын министерствэдэ, Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ дурадхагдана. Иимэ зорилготой капитальна хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ мүнгэ табиха.

Газарай хүрьһэнэй уһанда нуража, һалхинда үлеэлгэжэ муудалгатай тэмсэхэ техникэ үйлэдбэрилдэг предприятинуудтань зорюулжа, Тракторна ба хүдөө ажахын машина бүтээхэ министерствэдэ үгэхын тула, тэрэшэлэн хүдөө ажахын техникэ үйлэдбэрилдэг предприятинуудтань зорюулжа, Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ үгэхын тула 1977—1981 онуудта шухала тоотой автомат лининүүдые, металл зүһэдэг станогуудые, тусхай, кузнечно-прессэй, гагналгын ба электротехническэ тухеэрэлгэнүүдые бүтээхэ, эльгээхэ ябадал хангахыень Станок бүтээлгын ба зэр зэмсэгэй промышленностиин министерствэдэ, Электротехническэ промышленностиин министерствэдэ даалгагдаа.

Газарай хүрьһэнэй уһанда нуража, һалхинда үлеэлгэ муудалгатай тэмсэхэ шэнэ машинануудай конструкци зохёохо даалгабари Тракторна ба хүдөө ажахын машина бүтээхэ министерствэдэ үгтөө, гүрэнэй туршалгануудай үрэ дүнгүүдые хараада абажа, тиимэ машинануудые бүтээлгэ эмхидхэхэ асуудал СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэтэй, «Союзсельхозтехника» гэжэ бүхэсоюзна нэгэдэлтэй хамта шиидхэхыень дурадхагдаа.

Хүрьһэнэй-уларилай талаараа илгаатай зононуудта, мүн бүхы орон дотор шаблаагүй плугаар элдүүрилэгдэхэ тарилгын талмайн хэмжээнүүдые, тэрэшэлэн уһанда нуража, һалхинда үлеэлгэжэ муудалгатай тэмсэхэ паркын хэмжээе союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэй, Тракторна ба хүдөө ажахын машина бүтээхэ министерствэтэй хамта тодорхойлхыень, арадай ажахын түсэбүүдэй проектнүүд дотор хараада абтахаар зохихо дурадхалнуудые СССР-эй Госпланда хүргэхыень СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэдэ даалгагдаба.

Казахстанай Компартиин ЦК, Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Совет, РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй Алтайн крайком, Тракторна ба хүдөө ажахын машина бүтээхэ министерство һалхинда үлеэлгэжэ муудаг газарнуудта хүдэлхэ бүлэг машинануудаар ороноо хангаха зорилго шиидхэлгэдэ анхарал хандуулха гээд, энэнь оронойнгоо хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэдэ ехэ хубита болохо гээд этигэжэ байһанаа КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет элирхэйлнэ.

ЭКОНОМИЧЕСКА ХАРИЛСАА ХОЛБООНОЙ УЛАСХООРОНДЫН ЗҮБЛӨӨН

Уласхоорондын «Интерэлектро» гэһэн организациин зургаадахи зүблөөн үсэгэлдэр Улаан-Үдэдэ хүдэлмэрээ эхилбэ. Европын социалис гүрэнүүдэй электротехническэ промышленностиин экономическа ба научно-техническэ харилсаа холбоо ба бэе бэедээ туһалалсалтые һайжаруулха ба бэхижүүлхэ зорилготой энэ организациин ээлжээтэ зүблөөн манай республикын «Электромашина» заводой хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэжэ байна.

Партиин Улаан-Үдын горкомой ба горсоведэй гүйсэдкомой байшангай заалай түхэреэн стол тойрон һууһан делегаци бүхэнэй урда өөрынь гүрэнэй тугхан харагдана.

Зүблөөнэй хүдэлмэриин бүлэгэй түрүүлэгшэ, совет делегациие толгойлогшо **О. Л. Зинченко** зүблөөе нээһэн дээрэ тооложо, зүблөөнэй шиидхэхэ асуудал тушаа богонёор тогтон хэлээ. Электродвигательнүүд электротехническэ промышленностиин шухала продукци болоно, үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Тиимэһээ энэ һалбари саашадань улам түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана гэжэ тэрэ тэмдэглээд, «Электромашина» заводой бүтээдэг электродвигательнүүд, заводой саашанхи хүгжэлтэ тухай тогтон хэлээ.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **Н. Б. Пивоваров** республикынгаа экономикын, культурын хүгжэлтэ тухай айлшадта богонёор хөөрэжэ үгэбэ.

Һүүлээрнь зүблөөндэ хабаадагшад хэлсэхэ асуудалнуудаа зүбшөөбэ. Зүблөөн табан үдэрэй туршада үргэлжэлхөөр хараалагдана.

«Элпром» нэгэдэлэй генеральна директорэй орлогшо **Д. Личков** түрүүтэй Болгариин Арадай Республикын, «ЭВИГ» нэгэдэлэй генеральна директор **Л. Вашадини** толгойлдог Венгриин Арадай Республикын, электромашина бүтээлгын заводуудай нэгэдэлэй генеральна директор **Х. И. Хан** гэгшын толгойлдог ГДР-эй, Варшавын «ЭМА» нэгэдэлэй генеральна директор **Е. Бнидуга** гэгшын толгойлдог Польшын Арадай Республикын, Бухарестын электромашина-бүтээлгын заводуудай директор К. Редуцэй толгойлдог «Румыниин Арадай Республикын, «ЗСЕ» — «Прага» гэһэн нэгэдэлэй техническэ директор **И. Когоут** гэгшын толгойлдог ЧССР-эй, «Радэ-Кончар» нэгэдэлэй генеральна директорэй орлогшо **Б. Франчич** түрүүтэй Югославиин Арадай Федеративна республикын делегацинууд зүблөөндэ хабаадалсана.

Манай ороной делегаци ороной хэдэн нэгэдэлнүүдэй түлөөлэгшэдһөө, СССР-эй электротехническэ промышленностиин мэргэжэлтэдһээ бүридэнэ. Республикымнай промышленна томо предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, Улаан-Үдэ городой партийна, совет органуудай хүдэлмэрилэгшэд түрүүшын үдэр зүблөөндэ байлсаа.

С. БАРДАМОВА,
манай корр.

Дүй дүршэлтэй болоһон машинист КПСС-эй гэшүүн Владимир Васильевич Табжанин Улаан-Үдын М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна деподо арбаад жэл хүдэлжэ ябана. Тэрэ Александр Черенков гэжэ тупалагшатаяа арбадахи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхээр шармайн оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунис ажалай ударник, машинист Владимир Табжанин. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СЕНТЯБРЬ ҺАРА БУРЯАДАЙ РЕСПУБЛИКАДА ЗОРЮУЛАГДАНА

ГРОЗНЫЙ. (ТАСС-ай корр). «Буряадай АССР-эй үдэрнүүд» сентябриин 1-дэ Чечено-Ингушетидэ эхилбэ, энэнь бүхы һара соо үргэлжэлхэ. Хадата хизаарай ажалшад Совет Буряад ороной туйлалтануудтайнь энэ үе соо үргэнөөр танилсаха байна.

Бүхы аха дүү автономито ба союзна республикануудтай, тэрэ тоодо Буряад оронтой, Чечено-Ингушай АССР-эй экономическа болон соёлой холбоо барисаан тухай тематическа выставкэнүүд, уулзалганууд, лекцинүүд ба хөөрэлдөөнүүд городуудай, тосхонууд, станицанууд, аулнуудта эмхидхэгдэнэ.

Буряадай АССР хадаа Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойн һаиндэрэй урда тээ Чечено-Ингушетидэ «үдэрнүүдэйнь» үнгэргэгдэжэ байгаа хоёрдохи автономито республика болоно. Энээнэй урда тээ «Башкирай үдэрнүүд» тэмдэглэгдээ һэн. Бүхы аха дүү совет республиканууд эндэ айлшаар «ерэхэ».

Фермэнүүдтэ — бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл

Россиин Федерациин нуга сабшалан дээгүүр ниитын адууһа малда элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэгдэжэ байнхай. Тэжээл бэлдэдэг оньһожоруулагдамал звенонууд, отрядууд ажалаа һайнаар эмхидхээ. РСФСР-эй Центральна статистическэ управлениин мэдээсэһэнэй ёһоор, август һарын һүүл багта республикын колхоз, совхозууд 26,2 миллион гектарһаа гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһан талмайн 85,4 процент дээрэһээ ургааша ба таримал ногоо сабшаад, хуряажа абаһан байна. 18,9 миллион тонно гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһанай 58,6 процент үбһэн бэлэдхэгдээ.

Сенаж даралга нёдондонойхиһоо амжалтатайгаар хэгдэнэ. 33 миллион тонно шэмэтэ тэжээл бэлдэгдээ. Энэнь түсэбһөө 119,1 процентээр дээшээ юм. Поволжиин, Түбэй-Хара хүрьһэтэ ба бусад хэдэн районуудай ажахынууд энэ шэмэтэ тэжээл бэлдэхэ даабаряа нилээд үлүүлэн дүүргээ.

(ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ КЕЙСОН ФОМВИХАНТАЙ УУЛЗАБА

Советскэ Союзай Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Советскэ Союзда хани ёһоной албанай хэрэгээр ерэһэн Лаосой Арадай-революционно партиин ЦК-гай генеральна секретарь, Лаосой Арадай-Демократическа Республикын Премьер-Министр Кейсон Фомвихантай сентябриин 6-да Кремльдэ уулзаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь М. А. Суслов уулзалгада хабаадаба.

Нүхэд Л. И. Брежнев, М. А. Суслов Лаосой хани холбоото партиин хүтэлбэрилэгшые халуунаар амаршалаад, империализмда, дотоодын хархис этэгээдүүдтэ эсэргүүсэн бодогшо лаос арадай олон жэлэй баатар габьяата тэмсэлэй ехэ илалтаар — шэнэ, сүлөөтэ байдалай зам эдээндэ нээһэн илалтаарнь дашарамдуулан амаршалаа.

Нүхэр Кейсон Фомвихан НРПЛ-эй ажал ябуулга тухай, арадай-демократическа революциин илаһанай, республикын эмхидхэгдэн байгуулагдаһанай һүүлээр партиин үмэнэ гараһан зорилгонууд тухай мэдээсэбэ. Амгалан ёһоной зохёон байгуулгын хэрэгтэ, арадай-демократическа байгуулалтые бэхижүүлгэдэ, Лаосой революциин стратегическэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ — социализм байгуулгада бүхы хүсэеэ зорюулха гэжэ партиин ба лаос арадай шиидэнхэй байһые элирхэйлээ. Сүлөөрэлгын тэмсэлэй үедэ, Лаосой революциин хүгжэлтын мүнөөнэй шатада олон янзын, үрэ түгэс туһаламжа ба дэмжэлгэ үзүүлһэн, үзүүлжэ байһанайнь түлөө КПСС-тэ, Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй Центральна Комитедтэ, Советскэ Союзай правительствада, арадзондо НРПЛ-эй ЦК-гай генеральна секретарь лаос арадай үмэнэһөө гүн ехэ баяр баясхалан хүргэбэ.

Арадай - демократическа байгуулалта тогтоохо, социалис обществын үндэһэ һуури табиха хэрэгтээ амжалтануудые туйлахыень энэ залуу республикада нүхэр Л. И. Брежнев хүсөө. Зүүн-Урда Азидахи амгалан байдалай, национально-сүлөөрэлгын ба социальна дэбжэлтын хэрэгэй бата хэрэ болоһон үүргээ мүнөө Социалис Вьетнамтай хамта дүүргэжэ байгаа Лаосой Арадай-Демократическа Республикын уласхоорондын ажал ябуулгын шухала удха шанартайе тусхайлан тэмдэглэбэ.

Нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй политика тухай, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө хамаг хаба шадалаа гаргажа байгаа совет арадай габшагай ажал тухай хөөрөө.

Совет ороной ба Лаосой хоорондын харилсаанай амжалтатайгаар хүгжэлтэ байһые нүхэд Л. И. Брежнев, Кейсон Фомвихан сэдьхэлээ ханаанхайгаар тэмдэглэбэ. Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын үндэһөөр КПСС-эй ба НРПЛ-эй хоорондын аха дүү ёһоной холбоо барисаае саашадань бүхы аргаар бэхижүүлхэ гээд эрмэлзэжэ байһанаа тусхайлан тэмдэглээ. Али али талынгаа аша туһые, тэгшэ эрхэ болон ашые хүндэлһэнэй үндэһөөр СССР-эй ба ЛНДР-эй хоорондын хани ёһоной харилсаа, холбоо хүгжөөхэ гэжэ шиидэнхэй байһан тухайдаа хоёр тала мэдүүлбэ.

Уулзалга үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной, хүсэд бүрин үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

МАНАЙ ХАРЮУ — ГАБШАГАЙ АЖАЯ

Казахстанай партийно-ажахын эдэбхитэдэй зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ манай Эхэ ороной саашадаа һалбаран хүгжэхэ тухай анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй гэжэ Азербайджанай таряашад урма баяртайгаар мэдүүлнэ.

Закавказида ороо̂һо таряа ехээр тарижа ургуулдаг Орджоникидзиин нэрэмжэтэ совхозой ажалшад түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр баян ургаса хуряажа, даабаряа болзорһоонь урид дүүргэбэ. Богарын гектар бүхэнһөө 25,7 центнер таряан хурягдаа. Совхозой коллектив хоёр жэлэйнгээ даабари дүүргээд, ороо̂һо тушаажа үргэлжэлһөөр

Гэхэ зуура, ажахын таряашад ерэхэ жэлэй үндэр баян ургасын үндэһэ һуури табижа байна.

Б. САМЕДОВ,
Орджоникидзиин нэрэмжэтэ совхозой ургаса хуряалгын-зөөлгын звеное даагша, КПСС-эй XXV съездын делегат, Азербайджанай ССР-эй Верховно Соведэй депутат.
(ТАСС).

БҮХЫ ХҮСЭ ШАДАЛАА ЭЛСҮҮЛХЭ

Казахстанай партийно-ажахын эдэбхитэдэй зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй хэлэһэн үгэ совхозоймнай хүдэлмэрилэгшэдэй зүрхэ сэдьхэлдэ бүхөөр хадуугдаа.

Газар тарялангые шанаржуулан һайжаруулхын тула гүрэн манай ажахыда ехэ мүнгэ һомолһон байна. Энээнэй ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ тарилгын талмай 1300 гектараар үргэдхэгдөө. Гектар бүхэнэй ашаг үрэ дээшэлүүлхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ коммунистнууд ябана. Газартаа эзэн ёһоор хандаһанай, агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар тэжээлэй ургамалнуудай ургасые хоёр дахин дээшэлүүлжэ, манай түрүү һалбари болохо мал ажалай ашаг шэмые эрид ехэдхэхэ аргатай болонобди.

И. ТИМОФЕЕВ,
Ленинградска областиин «Котельский» совхозой машинно-мелиоративна отрядай бригадир, ажахын партийна организациин секретариин орлогшо.

Бабушкинай һунгуулиин 98-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар бүридэлдэ абаха тухай һунгуулиин окружной комиссиин мэдээсэл

Бабушкинай 98-дахи һунгуулиин округта республикаһаа гаража ошоһон депутадай оронд Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй һунгалта 1976 оной сентябриин 26-да зарлагдаа.

«Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха дүримэй» 55-дахи статьягай үндэһөөр һунгуулиин окружной комисси Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат бүридэлдэ абтаба.

Долгий Алексей Иванович 1929 ондо түрэһэн, Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин начальник, КПСС-эй гэшүүн Мысовая станциин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, Клюевскэ леспромхозой ба «Туяна» гэжэ оёдолой нэгэдэлэй Бабушкин хотодохи филиалай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай хамтын суглаануудаар дэбжүүлэгдэбэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгуулиин окружной комисси.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ШИИДХЭБЭРИИН ДҮҮРГЭЛТЭ ХИНАЛТЫН ХҮСЭНҺӨӨ

(КПСС-эй Кабанскын райкомой хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө)

Партийна комитедүүдэй, партийна эхин организацинуудай ябуулдаг эмхидхэлэй хүдэлмэриин шухала хубинь хадаа дээдын партийна органуудай тогтоолнууд болон өөһэдынгөө абаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хиналга болоно. Энэ хэрэгээ улам гуримшуулхын, һайжаруулхын тула партиин райком горитой оролдолго гаргана гэжэ тэмдэглэхэ байнаб.

Энэ асуудалаар КПСС-эй обкомой бюро дээрэ нёдондо тоосоо һэмди. Хэнэйшье мэдэһээр, энэ хэрэгтэ дутуу дунданууд, мүрөө олоодүй асуудалнууд нилээд бии байгаа. Партийна шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хиналгые һайжаруулха заабари үгтэһэн, шанга эрилтэ табигдаһан ааб даа.

Ушар нимэһээ абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые түгэс хангамаар хиналта байгуулха, энэ хэрэг нарижуулан һайжаруулха, тусгаар гурим тогтоохо талаар үнгэрһэн үедэ эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри ябуулагдаа гээшэ. Түбхын түрүүндэ зүбшэгдэһэн асуудалаараа тодорхойгоор бэшэгдэһэн, дүүрэлтын болзор, тэрэнэй тула хэнэй харюусаха байһаниинь заагдаһан, бэелүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые хараалһан тогтоол абаха асуудалда ехэ анхарал табидаг болообди. Ямар нэгэн асуудалаар гараһан документ КПСС-эй райкомдо тогтоогдоһон хиналтын карточка дээрэ тэмдэглэгдэжэ, гусгаар бүридхэлдэ абтадаг байна.

КПСС-эй райкомой пленумэй гү, али бюрогой тогтоолнуудай дүүргэлтын хэр бүтэжэ байһые партиин райкомой харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд шалгажа байдаг. Гэхэ зуура бодото ажал хэрэг һайн мэдэхэ, дүй дүршэлөөр, эрдэм һургуулияар баян хүтэлбэрилхы тушаалтадые, арадай ажахын мэргэжэлтэдые энэ хүдэлмэридөө хабаадуулдаг байнабди.

Гадна абтаһан шиидхэбэри дүүргэлгэдэ сэхэ хабаатай партийна организацида хамтын суглаа заатагүй зарлаха эрилтэ табигдана. Тэрэ суглаанда КПСС-эй райкомой түлөөлэгшэ эрхэ бэшэ хабаадалсажа, бюрогой абаһан тогтоолой дүүргэлтэ хангаха хэмжээ ябуулганuудые тодорхойлходонь туһалдаг, коммунистнуудай һанал бодол мэдэдэг, һанамжа дурадхалнуудыень, шүүмжэлхы ажаглалтануудыень тэмдэглэжэ абадаг шуу. Тиихэтэй хамта шухалада тоолоо хадаа партбюро дээрэ гү, али суглаан дээрэ партийна организациин секретариин, хүтэлбэрилэгшын, мэргэжэлтэдэй тоосоо дуулаха, тобшолол хэлүүлхэ арга хэрэглэгдэнэ.

Ихэлээрээ партийна тогтоолой дүүргэлтын хойноһоо ганса КПСС-эй райком хиналта бэелүүлнэ бэшэ, мүн тэрээндэ сэхэ хабаатай партийна эхин организаци энэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлхэ баатай болоно бшуу. Имэ хоёр талын хиналта хадаа зүбшэгдэһэн асуудалай түргөөр хүсэндөө хүрэлгэдэ урагшатай нүлөө үзүүлнэ гэжэ тэмдэглэмээр. Хиналта бэелүүлгэдэ элдэб шадабаритай хүдэлмэрилэгшэдые, эдэбхитэдые олоор хабаадуулха арга олгоно.

Тогтоолнуудай дүүргэлтые хинаха хүдэлмэри бүри һайжаруулхын, дүнгэйнь һайн байхын тула адаг хоёр дахин шалгалта эмхидхэдэг байнабди. Энэ хэмжээн шиидхэбэри соо заагдаһан зүйлнүүдые болзор соонь гүйсэдөөр дүүргэлтэ болгохо хүдэлмэридэмнай бодото туһа хүргэнэ.

Хиналта яажа эмхидхэдэг байһанаа нэгэ имэ жэшээгээр баримталая. 1975 оной декабрь һарада болоһон КПСС-эй райкомой бюрогой заседани дээрэ «Соведэй сессиин абаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар Сэлэнгын поссоведэй депутадуудай эрхилдэг эмхидхэлэй хүдэлмэри тухай» асуудал зүбшэгдөө һэн. Ушарынь хадаа Сэлэнгын ЦКК-да байрын гэр хүдэлмэришэдтөө хубаахадаа алдуу гаргадаг, худалдаа наймаанай, ажаһуудалай эрилтэ хангалтын, медицинскэ эмхи зургаанууд хангалтагүйгөөр хүдэлдэг байһан, тэндэхи ажалшадһаа аймагай албан зургаануудта гомдол бариһан мэдүүлгэ болон бэшэгүүд ородог болоһон юм.

Ушар нимэһээ партиин райкомой бюрогой заседани дээрэ үргэн хөөрэлдөөн болоһон, поселково Соведэй гүйсэдкомой хүдэлмэриин ехэ дутагдал элирхэйлэгдэһэн байна. Депутадуудай ажал ябуулгые эдэбхижүүлхэ, дутагдалнуудаа усадхаха, алдуугаа заһаха эрилтэ табихатаяа хамта, аймагай сельскэ болон поселково бусад Соведүүдэй хүдэлмэри шалгахыень бюро КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таһагта даалгаа һэн.

Удаань Сэлэнгын поссоведэй гүйсэдком дэлгэрэнгы хэмжээ ябуулга хараалжа, сесси дээрээ баталуулаа, саг үргэлжын комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй зүблөөн үнгэргэгдөө. Тэрэ дары Селенгинск поселогой партийна эхин организацинуудай секретарьнарай кусто вой семинар зарлагдажа, нютагай Соведүүдтэ депутадаар һунгагдаһан коммунистнуудай хүдэлмэриие партийна организацинуудай зүгһөө хинаха хэрэг һайжаруулха тухай асуудал хэлсэгдээ һэн.

Абтаһан эдэ хэмжээнүүдэй ашаар Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай, посёлогой эмхи зургаанууд болон предприятинууд дээрэ байгуулагдаһан депутадуудай постнуудай хүдэлмэри яһала һайжараа. Депутадуудай нэгэ комисси, дүрбэн пост шэнээр эмхидхэгдэһэн байха юм. Депутат П. И. Сурановай толгойлдог социалис хуулинуудые, ёһо гурим сахиха талаар, худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой талаар В. М. Вахрушевагай хүтэлбэрилдэг комиссинууд бүришье эдэбхитэйгөөр хүдэлдэг болоо. Депутат Е. М. Ястребовай даадаг пост хэрэглэгдэһэн уһа сэбэрлэлгын шанарые ходо шалгажа байдаг юм. Тиигэжэ уһа сэбэрлэлгын технологи (баримтал-, хагүй ушарнууд усадхагдажа эхилээ.

КПСС-эй райкомой бюрогой абаһан тогтоолой үндэһөөр партийна хэдэн эхин организацинуудта хамтын суглаан зарлагдажа, нютагай Соведүүдэй депутат-коммунистнуудай ниитын ажал ябуулгые эдэбхижүүлхэ, комисси болон постнуудай хүдэлмэри һайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Эдэ суглаанууд дээрэ КПСС-эй райкомой бюрогой гэшүүд, аппарадай хүдэлмэрилэгшэд, аймгүйсэдкомой гэшүүд хабаадалсаа.

Удаань хоёр һара үнгэрөөд байхада, Сэлэнгын поселково Соведэй гүйсэдкомой хүдэлмэри дахин шалгагдаба. Дутуу дунданууд, мүртөө ороодүй юумэнүүд үшөө бии байжа, түрүүн абтаһан шиидхэбэри дахин хиналта доро үлөөгдэхэ баатай болоо һэн. Гэбэшье гурбадахи шалгалта хэхэдээ, КПСС-эй райкомой бюрогой тогтоол дүүргэгдээ гэжэ тоологдоо. Тиигэжэ энэ жэлэй май һарада тэрэ хиналтаһаа болюулагдаа бэлэй.

Инмэл гуримтайгаар КПСС-эй райкомой абаһан шухала шухала шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хойноһоо хиналта бэелүүлэгдэнэ. Тиигээгүйдэ аргашьегүй. Зарим тогтоолнууд заагдаһан болзор соогоо ямар нэгэн шалтагаанаар дүүрэдэггүй байха юм. Тиихэдэнь райкомой таһагуудай гүйлтаар болзорынь һунааха ушар гарадаг. Энэ асуудалые имагтал бюро шиидхэдэг.

Жэшээнь. «Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын Кабанскын комбинадай хүдэлмэри һайжаруулха тухай» тогтоол КПСС-эй райкомой бюро абаһан байгаа. Нэгэ хэдэн сагай үнгэрһэн хойно тэрэ тогтоолой шиидхэбэриин дүүргэлтые шалгахадамнай хэдэн зүйлнүүдынь үшөө бүтээгүй байшоо. Тиимэ байхалаарнь КПСС-эй райкомой промышленно - транспортна таһагай гүйлтаар тэрэ шиидхэбэриин хиналтын болзор һунаагдажа, дахинаа хэдэн хэмжээнүүд абтаа. Имэ оролдолго өөрынгөө ашаүрые харуулаа. Энэ комбинадай хүдэлмэри һайжаржа, энэ жэлэй түрүүшын хахадан түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ, түсэбһөө гадуур 48,4 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэжэ шадаа бшуу.

Абтаһан партийна шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтэ хинахадаа, асуудал зүбшэлгын үедэ хэлэгдэһэн дурадхал, шүүмжэлхэ ажаглалтануудые бидэ хараадаа заатагүй абадагбди. Теэд хуряангыгаар бэшэгдэһэн тогтоол соо олон юумэнүүдые захаһаань оруулхын аргагүй байна ха юм. Тэрэнэй түлөө үгэ хэлэһэн хүнүүдэй оруулһан дурадхал болон шүүмжэлхы ажаглалтануудые тэмдэглэхэ, бүридхэхэ тусгаар дэбтэр таһаг бүхэндэ бии болгогдонхой.

Манай хүдэлмэриин бодото байдалһаа тобшолходо, хиналта тогтоолгодо шадаалһаа партийна эдэбхитэдые (партиин райкомой, партком болон партбюрогой, захиргаанай ажал ябуулга хинаха комиссинуудай гэшүүдые) олоор хабаадуулхада үрэ дүнгынь һайн байдаг гэжэ тоолонобди. Гадна КПСС-эй райкомой аппарадай хүдэлмэрилэгшэд парторганизацинуудай секретарьнарта энэ шухала хүдэлмэри эрхилхэдэнь саг үргэлжын туһаламжа үзүүлхые оролдодог, семинар болон зүблөөнэй болоходо заабари үгэжэ, һануулжа байдаг гээшэбди.

Партийна эхин организацинуудай секретарьнарай, комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй һуралсал эмхидхэхэдээ, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг парткомой гү, али партбюрогой дүй дүршэл заатагүй харуулхые хүсэдэгбди. Тимлюйн цементын заводой, Байгалай модоной баазые, «Шергинский» совхозай парткомуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл энэ талаар жэшээ болгон харуулагдаһан байха. Оймородой совхозой парткомой секретарь Н. Д. Загинаев партийна хамтын суглаануудай, парткомой заседаниин абаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые квартал кварталаар шалгажа, шэнжэлжэ, ябасыень коммунистнуудтаа мэдээсэжэ байдаг дүршэлтэй. Тиихэтэеэ хамта дүүргэлтэ хангаха даабаритай хүнүүдэй тоосоо зүбшэдэг, тэрэнэй үндэһөөр шэнэ хэмжээ абадаг байна.

Бэшэгэйнгээ эсэстэ үшөө нэгэ асуудал тушаа тогтолтой гэжэ һананаб. Урда абтаһан шиидхэбэринүүдэй хэр зэргэ дүүргэлтэ болоһо байһан тухай партиин райкомой пленум, хамтын суглаан дээрэ мэдээсэдэг гурим манда тогтонижонхой. Жэшээнь, 1976 оной июлиин эхеэр болоһон КПСС-эй райкомой пленум дээрэ Тимлюйн цементын заводой парткомой секретарь Л. М. Ананьев, Байгалай совхозой парткомой секретарь А. А. Попов гэгшэд районно партийна конференциин абаһан тогтоолые партийна организацинигаа хэр бэелүүлжэ байһан тухай хуряангы мэдээсэл хэһэн байна.

Гэхэтэй хамта партийна тогтоолнуудай дүүргэлтэ хинаха хэрэгтэ дутагдал үшөөл олон. Илангаяа бага организацинуудта хиналта һулаар бэелүүлэгдэнэ. Коммунистнуудта партийна даабари үгэлгэ хүсэд гуримшуулагдаагүй байһаар гэжэ тэмдэглэлтэй. Партийна шиидхэбэриин дүүргэлтые хиналга партийна даабари дүүргэлгэ хоёр хоорондоо нягта холбоотой хүдэлмэри ха юм. КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхэ талаар партиин райкомой бэелүүлхэ эмхидхэлэй-политическэ хэмжээ ябуулганууд тухай асуудал зүбшэһэн КПСС-эй райкомой пленум дээрэ энээн тушаа үргэн хөөрэлдөөн болоо һэн.

А. КЛЮЧЕРЕВ,
КПСС-эй Кабанскын райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

ЛВРЗ-гэй кузнечнэ цехтэ Юрий Аксентьевич Кудряшовой бригада эршэтэнгээр хүдэлнэ.

Залуу дархан, комсомолец Владимир Стеклашов илангаяа шалгарна. Тэрэ мүнөө ноябрь һарын түсэбөөр хүдэлмэрилнэ. Цеховой комитедэй гэшүүн ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Стеклашов Ю. А. Кудряшов хоёрые харанат.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ТАРЯА ХАТААХА АРГА

Таряа хуряалгын үедэ тоог дээрэ тарян ехээр суглуулагдажа, орооһо хатааха оньһон түхеэрэлгэнүүд абтаһан шэнэ ургаса сэбэрлэжэ, хатаажа үрдидэггүй гээшэ. Тиигэжэ колхоз, совхозуудай тоог дээрэ обоолоотой шиигтэй орооһон халажа гутадаг юм. Илангаяа мүнөө, сагай уларилай таарамжагүй үедэ ажахынуудта имэ ушар заһаа тохёолдожо магад.

Хабарһаа эхилжэ ган гасуур байһан аад, нажарай тэнгээр хура бороо орожо, тарян жэгдэ бэшээр эдеэшээ. Тиимэһээ хадагдаһан орооһон заабол шиигтэй нойтон байхаар хүлеэгдэнэ бшуу.

Республикымнай ажахынууд комбайнһаа асарагдаһан таряагаа бурьтааһа гутаахагүйн тула зернопультаар, транспортероор, таряа сэбэрлэдэг машинаар һалхитуулдаг, хододоо һэлижэ байдаг юм. Теэд энэмнай гаргаша ехэтэй, хүшэр байхаһаа гадна, орооһон һайнаар хатадаггүй.

Таряа тушаан абадаг предприяти болон түрүү ажахынууд тусгаар түхеэрэлгэ тодхожо, шиигтэй таряагаа хүсэтэй вентилятораар үлеэлгэжэ, һалхитуулан хатаадаг гуримтай. Энэнь нилээд ашаүрэтэй, бүтээсэтэйшье. Обоологдоһон тарян доогуур ходо гараһан нүхэтэй соргоор бүлеэн агаар үлеэлгэхэдэ, шиигтэй тарян түргэн хатадаг, досооһоо халажа бурьтадаггүй байна. Имэ түхеэрэлгөөр 30, мүн дээшэшье процент шиигтэй таряа һалхитуулан хатаажа болоно.

Һалхитуулан хатааха арга һая хуряагдаһан гү, али үрэһэнэй орооһондо хэрэглэхэдэ зохид юм. Комбайнһаа буулгагдаһан шиигтэй таряа хуурай дулаан агаараар үлеэлгэхэдэ, богони саг соо хатадаг гээшэ.

Склад соо гү, али һарабша доро обоологдоһон 3500—4000 центнер таряа һалхитуулан хатааха түхеэрэлгэдэ «СВМ-314» түхэлэй вентилятор тодхогдоно. Тиихэдэ энээндэ обоолоотой тарян доогуур тодхогдохо дүрбэн ходоро гараха, гурбан бүтүү, агаар хубаарилха 24 сорго ба диффузор хэрэгтэй болодог. Энэ соргонуудые модоор дархалжа бүтээхэдэ өөрэгүй. Имэ түхеэрэлгэ 250—300 түхэригэй сэнтэй, пуулгахадашье бэлэн юм.

Склад соо гү, али һарабша доро имэ түхеэрэлгэ тодхоходоо һайнаар, орооһоной орохогүйгөөр холбохо хэрэгтэй. Хэрбээ орооһон гоожожо оробол, һалхи үлеэхэ нүхэниинь бүтэлдэжэ, ямаршье туһа болохогүй. Имэрхүү түрүү онол арга хэрэглэхэдээ, ажахынууд шэнэ ургасыгаа баян хэшэгые гутаангүй, һайн шанартайгаар амбаарлаха байна ха юм.

А. КОСЫГИН.
Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын министерствын ахалагша агроном.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

НАМАР ТАРИГДАДАГ УРГАСЫН ГАЗАР БЭЛДЭГДЭЭ

ХАРЬКОВ. (ТАСС-ай корр. Л. Пилипенко). Областиин колхоз, совхозуud намар таригдаха ургамалай 580 мянган гектар газарые августын һүүлдэ бэлдэжэ дүүргээ. Баян ургаса хуряахын тула газарай хахалгадахын урда тээ гектар бүхэндэ 25—30 тонно наг шэбхэ оруулагдаа.

Харьковай тракторна заводто бүтээн гаргагдаһан «Т-150» түхэлэй хүсэтэ тракторнууд тарян ажалда гол хүсэниинь болоһон байна. 3 мянган имэ трактор хоёр халаанда хүдэлгэгдөө. Талын баатарнууд ажахынуудтахи мэргэжэлтэдэй зохёоһон графигаар ажаллаа. Машинанууд сэхэ бураздаа дээрээ түлишэ болон бусад зүйлнүүдээр хангагдаа. Мастер-заһабарилагшадай бригаданууд машинануудые техническэ талаарнь харууһална.

Хотын промышленна предприятинуудай коллективүүд таряашадта нилээд туһалба.

МЯХАНАЙ ФАБРИКА

МОСКВА. (ТАСС). Мал ажалай хүдэлмэрие оньһожоруулха эрдэм-шэнжэлэлгын, проектно-технологическа бүхэроссиин институдай мэргэжэлтэд эбэртэ бодо мал шахан таргалуулха оньһожоруулагдамал талмаин проект зохёогоо. 800—1.000 толгой эбэртэ бодо малай багтаха имэ талмай ороидоол хоёр гектар газар эзэлнэ. Дурсагдаһан талмай үхэрэй 2.300 центнер мяха жэл соо үгэхэ аргатай юм. Барилгануудай хоорондуур малай задагай хорёонууд бии. Эдэ талмайнуудые барилгада модон материал хэрэглэгдэхэ байна. Имэ талмайнуудай һайн талань гэхэдэ, тус барилгада бага гаргашэ хэгдэнэ. Дурсагдаһан барилганууд мал шахан таргалуулгын хаһа соо, 7—8 һарын туршада гаргашаяа харюулха юм. Энэ талмайда оройдоол 3—4 хүн ажаллаха. Тэжээл, уһа үгэхэ, малай байра сэбэрлэхэ ажал бүхыдөө оньһожоруулагдаа.

800—1.000 малай багтаха туршалгын проект 5—10 мянган толгой бодо мал шахан таргалуулха ехэ барилгын үндэһэ һууриин проектнь болохо байна. Энэ проектые РСФСР-эй бүхы зононуудта үргэнөөр тараахыень РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын коллеги һайшаагаа.

КУЛУНДАГАЙ ТАЛА ДАЙДЫЕ УҺАЛХАНЬ

БАРНАУЛ. (ТАСС). Кулундагай канал уһа бүлэн гаргаха түрүүшын ээлжээнэй бүлүүрэй станциин түхеэрэлгые барилгашад хабсаргажа эхилбэ. Энэ канал 200 гектар шахуу гандангы тала газараар татагдаха юм.

Каналай һаба яаралтайгаар татагдана. Хүсэтэ скрепернүүд болон самосвалнууд 50-дахи километртэ ажаллажа байна. Кулундагай канал Алтайн газар уһалха ехэ барилганuудай нэгэниинь болохо юм. Каналай татагдажа дүүрэхэдэ, орооһо таряа ургуулдаг Кулундагай ехэ тала дайдые Обь мүрэнэй уһаар хангаха юм

ЭЛЕКТРОВОЗУУД БАМ ОШОДОГ БОЛОХО

ХАБАРОВСК. (ТАСС). Алас-Дурнын түмэр замай управлениин дэргэдэхи тусхай техническэ һургуули дүүргэһэн түрүүшын хорин табан залуушуулда электровозой машинистын дипломуд барюулагдаа.

Транссибай Алас-Дурнын участогта Уссурийскһаа Владивосток, Находко хүрэтэр электровозууд ябажа эхилээ. Энэ табан жэлдэ Хабаровск-Архара хоёрой хоорондо 400 километрэн участок зайн галаар хангагдаха. Энэ харгыгаар Байгал-Амарай зүүн захын барилгын гол шухала ашаан зөөгдэжэ эхилээ. Һургуули дүүргэгшэд гол түлэб эндэ хүдэлхэ юм.

АНГАР МҮРЭН ДЭЭГҮҮР ЗАЙН ГАЛ ТАТАГДАА

УСТЬ-ИЛИМСК (Эрхүүгэй область). (ТАСС-ай корреспондент М. Совенко). Ангар мүрэнэй зүүн бэедэ, Усть-Илимэй ГЭС-эй хаалтын доодо тээ Константин Моргуновой даадаг бригада 500 киловольтын хүсэтэй зайн гал дамжуулха утаһанай түрүүшын бэхилэлтэ тодхоо. Ангар мүрэн дээгүүр зайн гал дамжуулха километр хахадай утаһан шэнэ ЛЭП-үүдые татаалгын түрүүшын шатань болоно. Усть-Илимэй элшэ хүсэн Сибириин элшэ хүсэнтэй нэгэдэхэ юм.

Үнгэрһэн жэлэй һүүл багта Ангар мүрэн дээгүүр зайн гал дамжуулха түрүүшын утаһан татагдаһан юм. Усть-Илимэй ГЭС-эй шэнэ агрегадуудай бэлэн болгогдоходо, зайн гал бүри ехээр дамжуулагдадаг болохо. Зайн галые хэрэглэгшэдтэнь дамжуулхын тула Усть-Илимһээ Братск хүрэтэр шэнэ линии татахань шухала.

АРГА БОЛОМЖОНУУДАА ГҮЙСЭД ХЭРЭГЛЭНЭ

Ажалай коллективүүдэй үйлэдбэриин нөөсэ арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэхын тулада эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай обкомдо конкурснууд соносхогдоһон. Тэдэнэй дүнгүүдые хаража үзэхэ комиссинууд байгуулагдаһан байна. Жэшээлхэдэ, ажалай бүтээсэ, продукциин шанар дээшэлүүлхэ талаар инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүргые улам һайжаруулхын түлөө «Бурмясопромой» партийна болон профсоюзай организацинууд хүтэлбэрилэгшэдтэйгөө хамта хэмжээ ябуулгануудые ходо абадаг, бэелүүлдэг юм. Тиин юһэдэхи табан жэлэй туршада шэнэ техникэ болон технологитой холбоотой олон тоото хэмжээ ябуулгануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар 270 хүдэлмэрилэгшэдые ондоо ажал хүүлэхэ арга боломжо Улаан-Үдын мяханай комбинадта олдоо һэн. Имэ шэглэлтэй хүдэлмэри мүнөөшье ябуулагдана. Түүхэй эд, түлишэ болон электрын элшэ хүсэ гамнаха конкурсын хахад жэлэй дүн гаргагдаһан байна. Тиихэдэ хүдэлмэришэдые бэлдэхэ ба тэдэнэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ, мүн заводуудай ба цехүүдэй уралан нарижуулагшадай дунда хүдэлмэри һайнаар эмхидхэхэ талаар, мүн бусад асуудалнуудаар конкурснууд ходо үнгэргэгдэдэг. Конкурсын үрэ дүнгүүд олониитэдэ саг үргэлжэ соносхогдодог, дуулгагдадаг байха юм.

Техническэ дэбжэлтые түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ зохёохы ниитэ эмхинүүд хубитаяа оруулдаг байна. Техническэ мэдээсэлэй бюро хэдэн шэглэлнүүдээр хүдэлмэриеэ ябуулдаг. Тус бюро түрүү дүй дүршэл халан абаха хэрэг эмхидхэдэг, шэнэ техникэ болон технологи тухай хөөрэдэг, тайлбари үгэдэг мэдээсэл хэдэг.

Референтнүүдэй ба техническэ мэдээсэл хэгшэдэй бүлэгүүд техническэ дэбжэлтэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэдэ мүн лэ хубитаяа оруулалсадаг. Эдэ бүлэгүүд конкурснуудай ашаар суглуулагдаһан дурадхалнуудые, мүн техническэ шэнэ мэдээсэлнүүдые хаража үзэдэг гол зорилготой. Түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлһэнэй ашаар 117 мянган түхэриг сэнтэй арьбалалта 1975 ондо хэгдэһэн байна.

Комбинадта зохёохы 13 бригада байгуулагданхай. Тэдэнэй тоодо 30 хүн, 17 иинь хүдэлмэришэд. Эдэ бригадануудай хүсөөр 100 гаран мянган түхэригэй арьбалалта һүүлэй үедэ хэгдөө.

«Бурмясопром» нэгэдэлдэ тематическа түсэб табигдахадаа, цехүүдэй болон заводуудай түсэб дээрэ үндэһэлэн баталагдадаг. Үшөө тиихэдэ эдэ түсэбүүд заал һаа заводуудай техническэ соведүүдтэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байха ёһотой юм. Заводуудай техническэ соведүүдэй бүридэлдэ хүдэлмэришэд оролсодог. Тематическа түсэбэй ёһоор бэелүүлэгдэһэн хэмжээнэй түлөө уралан нарижуулга хэһэндэл адли мүнгэн түлэгдэдэг байна.

Комбинадай консервэ хэдэг газарта 83 хүн (инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, ажалай түрүүшүүл) хубиин зохёохы түсэбтэй юм. Гэдэнэр гушаад дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 70 гаран мянган түхэригэй арьбалалта хээ. Тиихэдэ байгша оной 6 һарын туршада «Бурмясопром» нэгэдэлэй хүдэлмэришэдэй конкурсдо мянга гаран хүн хабаадажа, нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй тоогоор 64 түхэригэй арьбалалта хэгдэһэн байна.

Үйлэдбэриин нөөсэ арга боломжонуудые хэрэглэжэ, ажалдаа зохёохы ёһоор хандаха хэрэг эмхидхэһэнэй ашатуһа ехэ гэжэ бидэнэрэй эндэ хэлэһэн жэшээнүүд харуулна. Гэхэтэй хамта, энэ талаар арга боломжонуудтай байһан аад, тэдэнээ хэрэглэдэггүй, энэ хүдэлмэридэ анхарал хандуулагдадаггүй ушарнууд манай предприятинуудта үшөөл дайралдаһаар. Гусхайлан хэлэхэдэ, Улаан-Үдын кондитерскэ фабрикада, Баргажанай Адагай загаһанай комбинадта болон нэгэдэлэй бусад предприятинуудта имэ ажал ябуулгада хайхарамжагүйгөөр хандана.

М. ПОЗДЕЕВ

Москвагай алюминиин заводой коллектив һара бүриингөө түсэбые амжалтатайгаар дүүргэнэ. Түсэбһөө гадуур 700 тонноһоо дээшэ продукци металлургнууд үгэнэ. Ажалай бүтээсэ нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 5,2 процентээр дээшэлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү хүдэлмэришэд С. И. Шепетин, И. И. Дьяков, В. В. Тимохин гэгшэд.

ТАСС-ай фотохронико.

Новосибирскын электротермическэ түхеэрэлгын заводто металл гагналгын шэнэ технологи нэбтэрүүлэгдэжэ байна. СССР-эй Наукануудай Академиин Сибириин отделениин эрдэмтэд энээниие зохёоһон юм. Тэһэрэлгын аргаар гагналга хэгдэхэ болоно. Тэһэрэлгын үедэ дарасань зуун мянган атмосферэ хүрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: металл шэнэ аргаар гагнаха нэгэ хэһэг харуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

…адай элүүр энхые хамгаалха нангин уялгатай …ын хүдэлмэрилэгшэд хаанашье хүндэтэй. Үдэр …лгангүй зоной түлөө оролдожо ябадаг Мария …ьевна Серявина үнинһөө хойшо ажалшадай һайшаал … сэдьхэлэй дулаан үгэдэ хүртэжэ ябадаг. Тэрэ …й аймагай «Туяна» гэжэ оёдолой фабрикын ме… пунктын фельдшерээр арбан зургаадахи …үдэлжэ ябана. Үбшэнтэндэ урин дулаанаар хан…өлэн гартай медфельдшер тухай эндэхи хүдэлмэ…найшаал магтаалай үгэнүүдые хэлэжэ байдаг.

…Г ДЭЭРЭ: дүй дүршэл ехэтэй медфельдшер, …с ажалай ударник М. Серявина.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АЙМАГАЙ СОВЕДЭЙ СЕССИНҮҮД

ХЯАГТА

Хяагтын аймагай Соведэй ээлжээтэ сесси боложо үнгэрбэ. Сесси дээрэ «Аймагай ажахынуудта тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриин удааржа байһан тухай», «Наһаа гүйсөөгүй үхибүүдэй хэрэгүүдэй талаар саг үргэлжын комиссиин хүдэлмэри тухай» асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ. Нэгэдэхи асуудалаар аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **И. П. Осеев**, хоёрдохи асуудалаар аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо **Л. А. Афанасьев** гэгшэд элидхэл хээ.

Элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ «Родина» колхозой түрүүлэгшэ, депутат **И. Ф. Агафонов**, Алтайн совхозой директор, депутат **Д. Д. Банзаров**, Ехэ Нугын совхозой директор, депутат **И. Д. Брыль**. Хяагтын ээрэтгын-трикотажна фабрикын директор, депутат **П. П. Виноградов**, Наушка станциин локомотивна депогой хүдэлмэришэн, депутат **К. Н. Лукина** болон бусад хабаадаба.

Хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар аймагай Соведэй сесси дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаба.

С. ТУЛЕСОНОВ
Хяагтын аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь.

БЭШҮҮР

Һаяхан боложо үнгэрһэн аймагай Соведэй сесси дээрэ түрүүшээр «һунгагшадай депутадуудтаяа уулзахадаа оруулһан дурадхалнуудай, табиһан асуудалнуудай ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай» мэдээсэл шагнагдаа. аймагай Соведэй депутат Г. А. Смолин һунгагшадайнгаа этигэл найдабари хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухайгаа сессидэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Хоёрдохи асуудалаар «байгша оной 7 һарын туршада аймагай Соведэй гүйсэдкомой хэһэн ажалай тоосоон ба КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар нютагай Соведүүдэй зорилгонууд» гэһэн элидхэл аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **В. Б. Танхаев** хэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр болоһон үгэ хэлэлгэдэ 9 хүн хабаадаа.

Хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар тогтоолнууд абтаба.

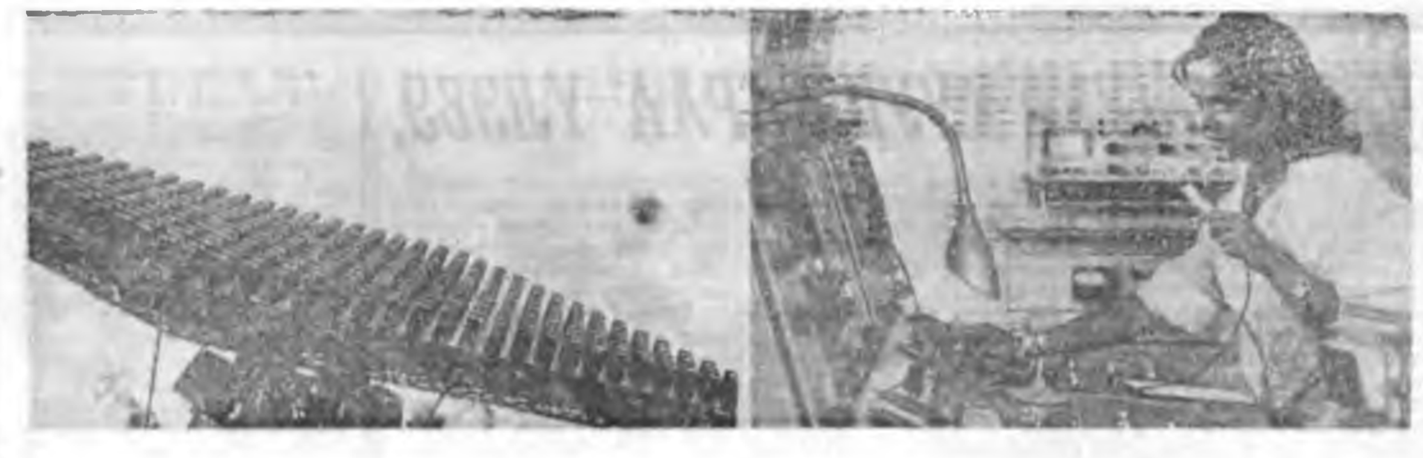
Ф. ГАВРИЛОВ.
Бэшүүрэй аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь.

ЯРУУНА

«Аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдэлмэри ба КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ талаар нютагай Соведүүдэй зорилгонууд тухай», «Элүүрые хамгаалга тухай», «РСФСР-эй хуулиин Яруунын аймагта хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһан тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй элүүрые хамгаалгын, социальна тэдхэмжын саг үргэлжын комиссиин тогтоолые бэелүүлхэ хэмжээ ябуулганууд тухай» гэһэн асуудалнууд аймагай Соведэй VIII сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар аймагай Соведэй сесси шиидхэбэринүүдые абаба.

Ц-Д. ДАНДАРОВ.
Яруунын аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Салют-5» гэжэ замбуулинай станцитай, «Союз-21» гэжэ онгосотой холбоо тогтоодог түхеэрэлгэ (баруун талада нь); оператор ажалдаа.

ТАСС-ай фотохронико.

ЗАМБУУЛИН БА АРАДАЙ АЖАХЫ

«Замбуулинай дайдые шэнжэлэн ашаглажа үргэлжэлүүлхэ, газарай, байгаалиин баялигуудые шэнжэлгэдэ, метеорологидо, океанологидо, навигацида хэлхеэ холбоондо ба арадай ажахын бусад хэрэглэмжэдэ замбуулинай түхеэрэлгэнүүдые ашаглаха талаар шэнжэлгэеэ үргэдхэхэ».

(«СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд»).

Замбуулинай оньһон техникын туһаламжаар ехэ амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ гү, али шиидхэгдэхэ аргатай арадай ажахын урда табигдаһан бүлэг зорилгонууд мүнөө яһала наринаар тодорхойлогдонхой. Жэшээнь, Газарые тойрон дабшадаг «Молния» гэжэ хэмэл ододые хэрэглэдэг хэлхеэ холбооной «Орбита» гэдэг түхеэрэлгэ манай орон дотор хүдэлнэ. Түбэй телевидениин программануудые Хойто зүгэй, Сибириин, Алас-Дурна зүгэй ба Дунда Азиин заха холын нютагуудта дамжуулгые эмхидхэхэ, мүн фототелеграфна ба телеграфна хэлхеэ холбоо тогтоохо, газетын матрицануудые дамжуулха арга олгоһон байна. «Салют» гэжэ замбуулинай научна станцинууд дээрэ ажаллажа байһан космонавтнуудтай холбоо тогтоохын тула «Молния» гэжэ хэмэл одод хэрэглэгдэдэг юм. Замбуулинай экипажнуудта зүбшэл үгэгшэд геологууд ба геодезистнүүд, гидрологууд, нефтьшэд, гляциологууд болон сагаан уларил багсаамжалан тодорхойлдог мэргэжэлтэд — замбуулинай замһаа Газарые шэнжэлхэ шэнэ аргануудые зохёоно.

Замбуулинай буулгабаринуудай материалнуудаар газарые ашаглаха картанууд зохёогдоно, тэрэнэй нөөсэ баялигуудые элирүүлхэ шэнжэлгэнүүдые хэлэ, уһан ба нара, һалхинһаа газарай хүрьһэнэй нуралгын хэмжээе тодорхойлхо, үргэн нэлэнхы ой тайга тухай шухала мэдээсэлнүүд абтаха байна. Замбуулинай техникын ашаар геологическа эрдэм наука манай түби дэлхэйн нюуса баялигуудые элирүүлхэ арга олгоһон байха юм.

Геологическа бэдэрэлгын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ замбуулинай станцинууд ашхабтар ехэ туһа хүргэхэ. Газарай гадар хальһанай байгууламжые шэнжэлхэ гээшэ иимэ зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Багсаамжалхада, нэгэ үе сагта бии болоһон зүйлнүүдэй ямар байһые шэнжэлхэ ниитэ хуули ёһон бии гээшэ гү? Энээниие элирүүлээд байбал, газарай гадар хальһанай хубилалтын шалтагаануудые ойлгоходо, мүн ашагта малтамалнуудай хаагуур, ямар хэмжээнтэй байһые зүбөөр тодорхойлхо арга олгохо байна. Замбуулинай дайда соохоо хэгдэһэн фото-зурагуудаар элдэб ашагта малтамалнуудай хэбтэшые элирүүлжэ болоно. Космонавтнууд Борис Волынов, Виталий Жолобов гэгшэдэй «Салют-5» гэжэ научна станци дээрэһээ СССР-эй үргэн дэлюун газар дайдын нэлэнхы ехэ районуудые буулгажа абаһан ушарынь эдэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ нилээд туһа хүргэхэ юм.

Газарай хүдэлэлгэ, үер, вулкануудай тэһэрэлгэ гэхэ мэтэ байгаалиин үзэгдэлнүүдые шэнжэлхэ хэрэгтэ замбуулинай станцинууд сэгнэшэгүй туһа хүргэжэ шадаха. Мүнөө болотор газар дээрэһээ тон наринаар шэнжэлэгдээгүй үзэгдэлнүүдэй ямараар хүгжэдэг байһые замбуулинай дайдаһаа хэгдэһэн буулгабаринууд элирүүлэн харуулха байна.

Бүмбэрсэг дэлхэйн дэбисхэрэй ехэнхи хубиин уһаар бурхөөгдэнхэй байһаниинь мэдээжэ aаб даа. Океан далайнууд газар дэлхэйн сагай уларилда горитой нүлөө үзүүлнэ. Замбуулинай станци дээрэһээ хэгдэһэн океанографическа шэнжэлгэнүүд далайн флодто, загаһанай ажахыда ехэ удха шанартай юм.

Газарай атмосферые шэнжэлэлгэ арадай ажахыда шухала удхатай. Иимэ зорилготойгоор «Салют 5» гэжэ станци дээрэ атмосферын газай ба аэрозольно зүйлнүүдэй хубаарилан ехээр тараһые шэнжэлхэ арга олгоһон спектрографическа бүлэг буулгабаринууд хэгдэһэн бангаа. Үүлэнүүдэй бии болодгын хойноһоо «Салют-5» станци дээрэһээ мүн лэ адаглалтанууд хэгдэбэ.

«Салют-5» гэжэ станциин экипаж хараалагдаһан программаяа бэелүүлхэдээ, совет Дунда Азиин республиканuудай үргэн ехэ тэгшэ ба хадата районуудай, Памирай, Кавказай, Устюрт гэдэг үндэр тэгшэ газарай дүрэ зурагуудые олоорнь буулгажа абаһан байха юм. Арадай ажахын олон һалбаринуудта эдэ буулгабаринуудай дүнгүүдэй ашаг туһа хүргэхэ байһаниинь элитэ.

Жэшээнь, хужарлиг хүрьһэтэй үргэн ехэ районуудые, мүн бэлшээринүүдые шэнжэлхэ талаар һонин баримтанууд абтаа. Далайн уһанай шэргэн татахада бии болоһон, хужарлиг хүрьһэтэй үргэн ехэ газар Каспиин далайн зүүн-хойто эрьедэ хабтайн чэмжыдэг.

Хүдөө ажахы ба промышленностьда шухала хэрэгтэй ожорһо, хулһан Каспиин далайн хойто бэеэр зубшан ургадаг юм. Эдэ ожорһо, хулһые шэнжэлхэдээ, энэ түүхэй эдые ашаглалгые түсэблэхэ аргатай болохобди. «Салют-5» гэжэ станци дээрэһээ хэгдэһэн буулгабаринууд шэргэн хатажа байһан Каспиин далайн эрье шадарай байдалые улам гүнзэгыгөөр шэнжэлгэдэ ехэ хубитаяа оруулхал.

Агааргүй байдалда, дэгдэн хөөрэлгын үедэ физическэ, технологическа туршалгануудые хэхэ талаар жолоодогдодог замбуулинай станцинууд ерээдүйн ехэ түсэбүүдые нээнэ. Материалнуудые гагналга, хайлуулга, монокристаллнуудые ба поликристаллическа зүйлнүүдые ургуулга, хайламал металлай гоожолгын шэнжые шэнжэлэлгэ гэхэ мэтэ туршалганууд хэгдэһэн байна.

Замбуулинай техникын шиидхэдэг зорилгонууд эндэ хүсэд дүүрэнээр дурдагдаагүй байха. Гэбэшье арадай ажахын аша туһада замбуулинай техникэ ашаглалгын ямар ашаг туһа үгэдэг байһые эдэ зорилгонууд элирхэйлэн гэршэлнэ.

Б. СТЕПАНОВ,
инженер.
(ТАСС).

…ХОСЛОВАКИ. Клемент Готвальдын нэрэмжэтэ …ическэ машина бүтээлгын комбинадта ГДР-эй Росок хотын портдо табигдаха түхеэрэлгэ хабсаргагдажа байна.

ЧТК—ТАСС-ай фото.

…ЦИАЛИС …ОНУУДААР

…ЭЛШЭ ХҮСЭНЭЙ …ИНА БҮТЭЭЛГЭ …ГШАТАЙ ЯБАНА

…ГА. Чехословакиин …ын элшэ хүсэнэй ма…үтээгшэдэй урда ябаг…н жэл харюусалга…рилгонуудые табина. …хүсэнэй машина бү… ЧССР-эй индустриин һалбаринуудай нэгэн … дэлхэйн научно-тех… дэбжэлтэһээ гээгдэн… хүгжэнэ. Пльзенэй …» гэжэ машина бү… комбинадта һаяшаг …мянган киловатт хүсэ…үүшын турбина ам…йгаар туршалга га… «Мельник-3» гэжэ … энэнь тодхоrдохо 4,5 миллион кубическа метр байгаалиин газ үдэр бүри болбосоруулха аргатай.

СУДНАНУУД ОЛООР БАРИГДАНА

БЕРЛИН. ГДР-эй судна бүтээлгын промышленностиин продукци республикаһаа холуур суурхаһан юм. Росток, Варнемюнд, Штральзунд, Висмара гэжэ хотонуудай заводуудта бүтээгдэһэн суднанууд мүнөө 30 ороной тугуудые намилзууланхай тамарна. Һүүлэй жэлнүүдтэ судна бүтээлгэ илангаяа дэлисэтэйгээр хүгжэжэ, ГДР-эй арадай ажахын эгээ хүсэтэй, эршэ ехэтэй һалбаринуудай нэгэн болоно. Суднанууд хариин оронуудта олоор худалдагдана.

…ХИМИИН» ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

…ДАПЕШТ. Сегедэй … болон газай газарта …болбосоруулдаг завод …ка дүүрээ. Тус завод … үеын оньһон түхеэ…үүдээр хангагданхай,

ОРОНДОО ТҮРҮҮШЫНХЕЭ

СОФИ. Болгариин Арадай республикын Шуменскэ округой саахарай свеклын эрдэм-шэнжэлгын институдай дэргэдэ түрүүшын станци баригдажа эхилээ. Энэ станцида саахарай свеклын үрэһэ сэбэрлэхэ, илгаха юм. Станци ерэхэ жэлдэ бүхыдөө ашаглалгада үгтэхэ. Ябагша жэлдэ түрүүшынь цех хүдэлжэ эхилхэ. Нэгэ часай туршада хорин тонно үрэһэн эндэ сэбэрлэгдэхэ.

ТҮБ ХОТЫН ХҮН ЗОНОЙ АША ТУҺАДА

БЕЛГРАД. Белградтай зэргэлээд шахуу оршодог гэхэ гү, али Сава мүрэнэй һалаануудан хоорондо нэмжыһэн олтирог Югославиин түб хотын хүн зоной амархада аятай зохид газар болохо байна. Пляжууд, спортивна талмайнууд эндэ түхеэрэгдэхэ, һонирхолтон аттракционууд эмхидхэгдэхэ. Үзэсхэлэнтэ һайхан олтирог түб хото хоёрые дүүжэн харгы холбохо.

ШЭНЭ ТҮХЭЛЭЙ ТЕХНИКЭ

ВАРШАВА. ПНР-эй хүдөө ажахын выставкэдэ хүдөө ажахын техникын шэнэ түхэлэй зүйлнүүд табигдаба. Тус музей Познаньһаа дүтэ, Шренява газарта хүдэлдэг юм. Польшын хүн зоной холын урда сагһаа мүнөө саг хүрэтэр газар ажахы эрхилжэ байһые гэршэлһэн олон экспонадууд харагшадай анхарал татана. Мүнөө үеын оньһон техникэ нилээд ехэ талмай эзэлнэ. Стенд болон фотовитринэнүүд ороной түрүү ажахынуудые дэлгэрэнгыгээр харуулна. Ороной хүдөөгэй байдалда зорюулагдаһан уран зурагууд, скульптуранууд эндэ бии.

ЭДИР БЭЛИГТЭНИИЕ ҺУРГАХА ГЭБЭЛ...

Ван-Гог эхилэн зурахадаа биирэ, шэрэгүй байбашье, шулуу нүүрһэнэй хэлтэрхэйнгээр альганай шэнээн саабһан дээрэ зурадаг байгаа. Тропинин үхибүүн ябахадаа зүүдэндээ үнгын шэрэнүүдые харадаг байгаа... Харин мүнөө зураха дуратай хүндэ оюун бэлигээ бадаруулха бүхы арга боломжонууд бии. Тохойн шэнээн хүбүүнэй мольберт тохоод, даажа ядан ябахые хараһан байхат. Мүнөөнэй эхэ, эсэгэнэр хүбүү, басагадаа хүтэлөөд, хүгжэмэй гү, али уран зурагай һургуулида орохыень заатагүй зууршалдаг зантай.

— Манайл үхибүүн бэлигтэй гэжэ манда ерэһэн түрэлхид хэлэдэг, — гэжэ Улаан-Үдын хүүгэдэй уран зурагай һургуулиин багша Геннадий Дондупов хэлэнэ. — Энэ жэлдэ нилээд олон эдир зураашадай бэлиг шадабариие шалгажа, тэрэнэй дүнгөөр 37 һурагшадые шэлэжэ абаабди.

Улаан-Үдын хүүгэдэй уран зурагай һургуули эмхидхэгдэһээр арбан жэл болоо. Уран зурагта дүйтэй үхибүүд дүрбэн жэлэй туршада эндэ оюун бэлигээ хүмүүжүүлдэг. Түрүүшын жэлдэ уран зурагай түүхэ, хүгжэлтэтэй танилсаха зуураа, карандаш болон уһан шэрээр уражa һурадаг, маяг хэлбэриин нюуса шудалдаг, мүн модон дээрэ һиилэдэг, скульптура шабажа эхилдэг юм. Хүүгэдэй зураха, урлаха дадалтай болоходо, багшанарынь тэдэнэй хэһэн бүтээлнүүдтэ эрилтэ ехэтэйгээр хандажа, зүбшэл заабари үгэнэ.

Һуралсалай үедэ үхибүүд һанаандаа тааараһан гү, али бэлиг шадабариинь онсо тодоруулһан жанр шэлэжэ абаад, тэрэл шэглэлээрээ зуража ороно. Һургуулиингаа уйтан таһалгануудсоо ходо зуража һуудаггүй, заримдаа уран һайханай музеи ошожо, эрхим зураашадай зохёолнуудтай танил садаг, тэдэнэрэй зурадаг маяг шэнжые хадуун абадаг, һонирхоһон бүтээлнүүдыень зураглан буулгадаг юм. Жэлэй дүрбэн сагай шэнжэнүүдые зурахын тула, он модо, уһанай эрье, барилгын газар ошожо, һаруул агаарта бодото үнгөө харуулдаг уһан шэрээр этюднүүдые зурадаг.

Арбан табатай Солбон Хандуевай уһан шэрээр зураһан «Хоккей наадана» гэжэ бүтээл анхарал эзэлүүдгүй татана. Хоккей наадажа байха үеыень эдир зурааша онсо өөрын нюдөөр адаглан хаража, эли тодоор зураглаа. Гадна олоӊ үнгэ зурагһаа зохилдуулжа шадана. Маяг хэлбэриин талаар энэ зураг гэмгүй хэгдэһэн байна.

Дүрбэн жэл һураһанай һүүлээр эдир бэлигтэн зураг болон скульптурнуудаа шалгалтада дурадхадаг. «Дэлхэй — үхибүүдэй нюдөөр» гэһэн Зүүн Сибириин хүүгэдэй уран зурагай выставкэдэ энэ һургуулиинхид хабаадажа, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн байна. Шэтэ хотынхид Улаан-Үдын эдир бэлигтэнэй зурагуудые һонирхожо хараһан.

Энэ һургуули зургаан жэлэй туршада яһала олон үхибүүдэй бэлиг хүмүүжүүлһэн, хүгжөөһэн намтартай. Тус һургуули дүүргэһэн 14 һурагшадта энэ жэлдэ үнэмшэлгэ барюулагдаа. Бэлигтэй • хүбүүд, басагад уран зураашын мэргэжэлдэ саашадаа һураханъ. Цэдэн Цыдыпов Москва шадархи Абрамцевай уран зурагай промышленна һургуулида шалгалта амжалтатайгаар тушаагаа. Мүн Саша Мэрдыгеев тэндэ һурана. Оля Очирова Эрхүүгэй уран зурагай училищида ороо.

Хүүгэдэй уран зурагай һургуулида оюун бэлигээ харуулһан Баир Баторов И. Е. Репинэй нэрэмжэтэ Ленинградай институдта һурана. Уран зураашa Нина Цырендоржиева мүнөө түрэл һургуулидаа хүдэлжэ, хүүгэдэй бэлиг шадабариие хүмүүжүүлнэ. Зураха шадабаритай үхибүүд олон.

Энэ жэлдэ һураха ная гаран эдир зураашадай олониинь мэдээжэ мэргэжэлтэд болоходоошье магад. Саша Бадмажапов 12 наһатай юм. Тэрэнэй һиилэһэн инзаган булган хоерой уян солбон, урин һайхан бэенүүдые харахадаа, ямар уран гартай хүбүүн гээшэб гэжэ һанахаш. Ц. Сампиловай мэдээжэ «Ургашан» гэжэ зохёолтой адлирхуу эдир бэлигтэн Н. Жамьянов зураг хэжэ, энэнь харагшадай анхарал татана. Арбаадтай басагад Т. Ефименко, Л. Чеснидова гэгшэд мүн лэ бэлигтэн байһанаа мэдүүлээ.

Оюун бэлигтэниие һургадаг багшанар өөһэдөө мэдээжэ болоһон зураашад юм. Табан багшанарай хоёрынь СССР-эй уран зураашадай холбооной гэшүүн болоһон.

Уран зурааша хүүгэд мүнөө һургуулиингаа арбан жэлэй ойдо зорюулагдаһан выставкэ шэмэглэхэ хүсэлэнтэйгөөр өөһэдынгөө бүтээлнүүдые бэлдэжэ байна.

— Тэрэ һургуули ямар дүрим, заншалтай юм? — гэжэ зарим түрэлхид асуудаг гээшэ.

Тус һургуулида үхибүүдые арбан нэгэтэйһээ абажа эхилдэг. Һургуулида орохын урда гэртээ зураһан бүтээлнүүдээ шалгалтын комиссида харуулдаг юм. Юрын һургуулида хэшээлээ үнгэргэһэнэй һүүлдэ неделидээ 3 дахин уран зурагай һургуулида һурадаг.

Республикымнай бүхы аймагуудаар иимэ һургуули эмхидхээ хада һайн байгаа. Теэд соёл культурын таһагууд арга боломжо оложо ядана ха юм.

Гэхэтэй хамта, Улаан-Үдын хүүгэдэй уран зурагай һургуулиин байра бандал хаража үзэе. Арбан жэлэй туршада өөрын байргүй, тушаалдаһан гэрнүүдтэ саг зуура «квартирант» болоод байхадань, хүүгэдэй уран бэлигые улам һайнаар хүмүүжүүлхэнь бэрхэтэй. Энэ асуудалые саг дарыдань шиидхээгүй һаа, аргагүй болоод байна.

Н. НАМСАРАЕВ,
манай корр.

…МПЕРИАЛИЗМДА ЭСЭРГҮҮ ТЭМСЭЛЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

…й социалис бэшэ … коммунис хүдэлөөн …ндын ажабайдалда … ехэ үүргэ дүүргэдэг … байна. Европо, Ази, … ба Латиин Америкэ…эй үедэ болоһон по… гүнзэгы ехэ хуби…д коммунис пaоти… саг үргэлжын зорим…ал ябуулгатай таһар… холбоотой. Латиин …эдэ һүүлэй табан жэ…шада коммунистнарай … мянган гэшүүдээр … Тиигэжэ Аргенти… коммунис парти 150 … гэшүүдтэй болоо, … байдалда оротороо …ын компартиин гэшүү…н 54 мянга. Колумбиин …истнар 30 мянга бо… Латиин Америкын гүрэ…хи 22 партиин орой… хамманниинь сүлөөтэй …да ажаллана.

…иин Америкэдэ комму…о революционно ажал …гаяа бэелүүлхэдээ … өөһэдынгөө гүрэнүү…хэ байдал, социально…ическа ба политическэ … хараада абана.

Мүнөө үедэ Латиин Америкын оронуудай компартинууд, программна документнүүдэйнгээ ёһоор, империализмда эсэргүүгээр, демократическа революциин түлөө тэмсэнэ. Тэдэнэр орон доторхи империалис томо компаниинуудые, промышленностиин шухала һалбаринуудые, банкнуудые гүрэнэй мэдэлдэ оруулхые, хүдөө ажахын реформо хэхые, ажалшадай байдал хүнгэдхэхые, социалис түрэнүүдтэй харилсаа холбооень үргэдхэхые оролдоно.

Эдэ асуудалнууд Латиин Америкын компартинуудай һүүлэй үедэ болоһон съезднүүдэй гол анхаралда байгаа. 1969 оной уласхоорондын зүблөөнэй һүүлээр эндэхи 19 гүрэнэй компартинууд съезд үнгэргөө.

Партинуудай съезднүүд хүдэлмэришэдэй, мүн олониитын дунда идейно-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриие улам һайжаруулха хэрэгтэ коммунистнуудые элсүүлээ, зоригжуулаа. Партийна организацинуудые бэхижүүлхэ, пролетариадай дунда коммунистнуудай тоо олошоруулха гэһэн зорилгонуудые съезднүүд урдаа табяа. Тиихэдэ профсоюзна болон бусад түрүү үзэлтэй эмхинүүдтэ үргэнөөр нүлөөлдэг болохые компартинууд оролдоно. Мүн хүдэлмэришэн ангиин диилэнхи хубиие өөһэдынгөө талада оруулхын, тэрэнэй революционно тэмсэлдэ гол үүргыень дээшэлүүлхын, пролетариат түрүүтэй империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлжэ, национально-патриотическа фронтнуудые байгуулхын түлөө эндэхи коммунистнар тэмсэжэ байнхай. Латиин Америкэдэ арад түмэнэй дунда шадалтан сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй социальна баазада нэмэжэ олоороо ороно.

Сэрэгэйхид Латиин Америкын гүрэнүүдэй политикада ехэ нүлөө үзүүлдэг. Мүнөө Урда Америкын долоон гүрэниие, Түбэй Америкын Коста-Рикэһээ (сэрэггүй) бэшэниие армиин үтэлбэрилэгшэд толгойлно. Бразили, Боливи, Уругвай болон бусад гүрэнүүдтэ сэрэгшэд США-гай туһаламжаар баяшуулай ба американ империализмын түшэг тулгуури байһаар зандаа. Гэхэтэй хамта, зэбсэгтэ, хүсэнүүдшье дэлхэйн энэ хубида боложо байһан сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй нүлөөндэ орожо байна. Офицернүүдэй дунда США-гай империализмын болон нютагай хархис хүсэнүүдэй үйлэ хэрэгүүдтэ дураа гуганхай түрүү үзэлтэй националис бүлэг бии. Перу, Панама, Эквадор ба бусад гүрэнүүдэй сэрэгэй засаг түрэдэ боложо байһан ушарнууд хэлэгшыемнай гэршэлнэ:

Хархис хүсэнүүдэй хэрэгүүдтэ армиин ямар үүргэ дүүргэдэгые, мүн тэдэ хүсэнүүдэй сэрэгшэдые коммунизмда харша һаналтайгаар, арад зонһоо амяарлан хүмүүжүүлхые һэдэдэгыень Чилидэ, мүн Латиин Америкын ондоошье гүрэнүүдтэ болоһон үйлэ хэрэгүүд элеэр харуулнэ. Иимэ болохолоорнь, революционно тэмсэлэй урагшатай байхын тулада сэрэгшэдэй дундахи хүдэлмэриие шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ коммунис партинууд тоолоно.

Буржуази хэзээдэшье арад зоной жаргалай түлөө тэмсэлые хайра гамгүйгөөр, ямаршье арга хургаһаа жэрхэнгүй дарадаг гэжэ Чилидэ болоһон сэрэгэй-фашис урбалта харуулаа. Үшөө иимэһээ революци болбол өөрыгөө хамгаалжа шадаха ёһотой, тэрэшэлэн революционно тэмсэлэй бүхы аргануудые хэрэглэжэ һураха зэргэтэй гэһэн ленинскэ дүримэй удха шанарые эндэхи коммунис партинууд шиидхэбэринүүд соогоо онсо тэмдэглэнэ.

Компартинууд ажалшадай түлөө тэмсэлэй дүлэн соо улам бэхижэнэ, хүмүүжэнэ. Гүрэн түрынгөө империализмда эсэргүү хараа шугамтай политика бэелүүлжэ байхадань, коммунистнар дэмжэдэг, харин олон түмэниие дарладаг ангиин аша туһада засагаархидай буулта хэбэлнь, хархис хүсэнүүдэй хэрэгүүдэй урдаһаа тэмсэдэг байна. Жэшээлхэдэ, Перугай Коммунис парти Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй революционно правительствын засаг түрэ гартаа абахадань, орон дотороо түрүү үйлэ хэрэгүүдэй бэелүүлэгдэжэ эхилхэдэ, шэнэ засагтаниие дэмжээ һэн. Перуда үнгэргэгдэжэ байһан түрүү хубилалтануудта коммунистнуудай хабаадалгые улам үргэдхэхын, демократическа бүхы хүсэнүүдые нэгэдэмэл фронтдо жагсаахын, хүдэлмэришэн анги болон бүхы ажалшадые политическэ шиидхэбэри абаха, бэелүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадуулхын түлөө мүнөө компарти тэмсэнэ.

Колумбиин коммунистнар партиин нүлөөе орон дотороо үргэдхэхын, тэрэнэй гэшүүдые олошоруулхын, кадрнуудые марксистско-ленинскэ үзэл сурталай талаар хүмүүжүүлхын түлөө тэмсэнэ. Колумбиин Коммунис партиин энэ хараа шугам 1974 оной эхиндэ үнгэргэгдэһэн партийна конференци дээрэ баталагдан абтаһан юм.

Эквадорой Компарти, мүн лэ арад зоной ажана һайхан байдал асарха хэрэгтэ хубитаяа оруулна. Нюуса байдалда партийна аппарадаа һэргээн бодхооһон, партиин зэргые зандань үлөөһэн Чилиин коммунистнар фашизмтай амжалтатай тэмсэжэ байнхай. Коммунис парти энэ тэмсэлдээ социалис партитай, Арадай нэгэдэлэй бүлэгэй бусад эмхинүүдтэй хамтаран ажалаа ябуулна, фашизмда эсэргүү үргэн ехэ фронт байгуулха гэжэ оролдоно.

Латиин Америкын коммунистнар орёо ба хатуу шанга эрхэ байдалда марксизм-ленинизмын үзэл бодол олониитэдэ нэбтэрүүлнэ, оппортунизмын «зүүн» ба баруун хэлбэрилтэй тэмсэнэ. Маоизмын урдаһаа эрид шууд тэмсэжэ, Пекинэй политикада ёһотой марксистско-ленинскэ сэгнэлтэ үгэдэг гээшэ

Латиин Америкын коммунистнар дэлхэйн революционно хүдэлөөндэ Советскэ Союзай үүргые ехэ үндэрөөр сэгнэдэг. КПСС-тэй хани барисаа, харилсаа холбооe амжалта туйлалтын арга нүхэсэл гэжэ тэдэнэр тоолодог юм. Советскэ Союзай, тэрэнэй Коммунис партиин ЦК-гай, КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй ажал ябуулга манай түбидэхи коммунистнарай ажал ябуулгада зохисотой эрхэ байдал байгуулна гэжэ Латиин Америкын аха дүү партинуудай документнүүдтэ, хүтэлбэрилэгшэдэйнь элидхэл болон хэлэһэн үгэнүүд дотор тэмдэглэгдэһэн байдаг.

Империализмда эсэргүү демократическа хүсэнүүдэй нэгэдэл Латиин Америкэдэ жэлһээ жэлдэ улам бэхижэнэ. Эдэ хүсэнүүдэй манлайда — коммунистнар. КПСС-тэй социалис түрэнүүдэй коммунис партинуудтай, бусад гүрэнүүдэй компартинуудтай, дэлхэйн бүхы түрүү үзэлтэнтэй эндэхи компартинууд хамтаржа, арад зоной эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай түлөө тэмсэнэ.

А. ТЫХЕШКИН,
Буряадай хүдөө ажахын институдай КПСС-эй түүхын кафедрын ахалагша багша.

ЧЕМПИОНУУД ХУУШААРАА ҮЛЭБЭ

Һур харбалгаар Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн дүрбэн үдэр соо Улаан-Үдэ хотодохи «Спартак» бүлгэмэй стадион дээрэ болобо. Спортын табан бүлгэмэй 48 эрхим бэрхэ мэргэшүүл, тэрэ тоодо уласхоорондын классай спортын хоёр мастер, СССР-эй спортын 20 гаран мастер хубидаа командаараа республикын түрүү һуури эзэлэлгын ехэ нааданда хабаадаһан байна.

Мүрысөөнэй дүнгөөр «Спартак» бүлгэмэй суглуулагдамал команда М-1 упражненеэр 5.936 очко абажа, республикынгаа чемпионой нэрэ зэргэдэ хоёрдохи жэлээ удаа дараалан хүртэбэ. СССР-эй спортын мастернууд Дашинима Эрдынеев, Виталий Игумнов, Эрдэн Санжиев, Дашидондок Нимаев, Надежда Эрдынеева, Екатерина Семенова, Юлия Мельникова, мүн спортын мастерта кандидат Елена Посельская гэгшэд энэ илалтада ехэ хубитаяа оруулһан байха юм.

Урдандаа «Урожай», «Труд» бүлгэмүүдэй һур харбагшад гол түлэб нэгэдэхи һууринуудта гарадаг һэн. Теэд һүүлэй үедэ эдэнэр энэ амжалтаяа алдажа байна. Харин тиихэдэ тренернууд Д. Р. Эрдынеевэй, В. И. Игумновай хүтэлбэри доро нёдондо жэлэй чемпионадһаа хойшо «Спартак» бүлгэмдэ спортын долоон мастер һурган бэлдэгдээ. Эдэмнай хэд бэ гэбэл Д. Нимаев, Б. Цыдыпов, В. Гуров, П. Эрдынеева, Л. Эрдынеева, Е. Семенова, Ю. Мельникова гэгшэд болоно. Үшөө хэдэн мастерта кандидадууд урган гаража, тус бүлгэмэй мэргэшүүлэй амжалта эндэһээ үндэһэтэй бшуу.

«Труд» бүлгэмэй нэгэдэхи команда, «Урожайн» спортсменүүд удаадахи һууринуудые эзэлһэн байна. Эрэшүүлэй дундаһаа — «Урожай» бүлгэмэй суглуулагдамал команда (2.978 очко), эхэнэрнүүд сооһоо «Спартагай» түлөөлэгшэд (2.984 очко) шалгарба.

90 метр. СССР-эй хүдөөгэй спортсменүүдэй дунда һаяхан илаһан Цыренжаб Будаев 406 очко абажа, эгээл холын зайда мэргэн хёрхо байһанаа харуулаа. Уласхоорондын классай спортын мастер Аркадий Бутхаев («Труд») оройдоол нэгэ очкогоор гээгдэбэ. Анатолий Гармаев гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

70 метрэй зайда мүн лэ һонирхолтой шанга тулалдаан болобо. Эндэ уласхоорондын классай спортын мастер Бадмажаб Цыбиков 550 очкотойгоор эрхимлээ. Улаан-Үдын лесотехническэ техникумэй студент, спортын мастерта кандидат Валерий Яковлев («Труд») 5 очкогоор илагдажа гартажа, хоёрдохи һуурида гараба. Э. Санжиев («Спартак») гурбадахи болоһон байха юм.

Удаадахи хоёр зайда — 50 болон 30 метртэ харбахадаа, Эрдэн Санжиев тус тустань 575 ба 658 очко абажа, чемпион болобо. Залуу харбагшын амжалта гайхалтай бэшэ. Юуб гэхэдэ, тэрэ һүүлэй үедэ улам эдэбхитэйгээр һорилго бэлэдхэл хэжэ, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэн байна. Б. Цыбиков, Ц. Будаев эдэ хоёр зайда удаадахи һууринуудта гараа.

М-2 упражненеэр мүрысөөнэй дүн гаргахада, Буряадай багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй 3-дахи курсын студент, уласхоорондын классай спортын мастер Бадмажаб Цыбиков («Буревестник») 2.156 очко абажа, Буряадай АССР-эй эгээл дээдын чемпион болобо. СССР-эй спортын мастернууд: «Сельхозтехникын» Буряадай отделениин инженер Цыренжаб Будаев, «Бурятколхозпроект» гэжэ институдай инженер-экономист Эрдэн Санжиев гэгшэд тус тустаа 2.135 очкотой болоһон байна. Гэбэшье годлинуудаа хии талаар үсөөхэн табиһан Ц. Будаев хоёрдохи һуурида гараһанда тоологдоо. А. Бутхаев дүрбэдэхи һуури эзэлбэ.

Эхэнэрнүүдэй дундаһаа СССР-эй спортын мастернууд Цырен-Ханда Будажапова («Буревестник»), Светлана Тараскина («Труд»), Екатерина Семенова, Юлия Мельникова (хоюулаа «Спартагһаа») гэгшэдэй хоорондо шанга тэмсэл болоһон байна.

70 метртэ С. Тараскина 490 очко абажа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Багшанарай институдай 1 дэхи курсын студентка Цырен-Ханда Будажапова 60, 50 болон 30 метрэй зайнуудта илажа, дүн хамта 2.197 очкотойгоор эгээл дээдын чемпион болобо. С. Тараскина — хоёрдохи, Е. Семенова гурбадахи һууринуудые эзэлһэн байха юм.

— Үнгэрһэн жэлдэ манай харбагшад амжалтатай байгаа. Хоёр хүн уласхоорондын классай спортын мастер болоо. Мэргэшүүлэймнай харуулһан дүнгүүд яһала жэгдэ байна. Ю. Мельникова, В. Яковлев гэгшэд залуушуулай дундаһаа онсо шалгарба. Энэнь ехэл һайшаалтай, — гэжэ РСФСР-эй габьяата тренер Д. Д. Дансаранов хөөрэнэ.

Ингэжэ чемпионууд хуушаараа үлэбэ. 1976 оной Буряадай АССР-эй чемпионуудта ресспорткомитедэй дамжуулгын кубок, I шатын дипломууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

РСФСР-эй кубогта хүртэхын түлөө байгша оной сентябриин 22—26-да Москва хотодо үнгэргэгдэхэ нааданда хабаадаха манай республикын суглуулагдамал команда бүридүүлэгдэбэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

ҺАНАҺАНДА ХҮРЭБЭГҮЙ

«А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг футболистнуудай дунда ээлжээтэ — хорин табадахи уулзалга уржа үдэшэлэн үнгэргэгдэбэ. Энэ үдэр «Сэлэнгэ» командатай харюугай наада үнгэргэхөөр Башкирай АССР-эй «Строитель» команда ерэһэн байна. Айлшаар манайда ерэһэн «Строитель» командые футболдо дуратайшуул һайн мэдэхэ. Энэ жэлдэ Улаан-Үдын футболистнууд «Строитель» командада 2:0 тоотойгоор шүүгдээ һэн. Мүнөө авиационно заводой стадион дээрэ суглараһшад харюугай һайн наадан болохо ха гэжэ һанаһан, хүлеэһэншье байгаа.

Үдэшын 6 сагһаа бүмбэгэ нааданда оруулагдажа, хоёр командын футболистнууд өөһэд өөһэдынгөө ворота хамгаалжа ороно. Эндэ «Сэлэнгын» футболистнууд түрүүн аали нобшоор наадаяа эхилжэ, стадиондо суглараһшадай һанаа зобообо. Хэнэйшье мэдэлээр энэнэй урда тээ Свердловскын «Уралмаш» командатай уулзахадаа, ёһотойл һайн наада харуулжа, 1:1 тоотойгоор тэнсээ һэм шуу. Зүгөөр энэ үдэр манай футболистнууд һүүлшын һууринуудай нэгые эзэлжэ ябаһан айлшадаа шүүхэбди гэжэ найдаһан байгаад, хүсэ шадалаа гаргаагүй байжа болоо. Бүмбэгэеэ иишэ тиишэнь үдьхэлһөөр байтарнь наадანай түрүүшын хахад дүүрэшэбэ.

Хоёрдохи хахад. Эндэ «Сэлэнгын» футболистнууд добтолһоор добтолжо, одоошье тоо нээбэ. Айлшадай вратарь Ришат Акбашеев гэгшэ Михаил Пастуховой штангаһаа гэдэргээ сохигдоһон бүмбэгын урдаһаа хоёрдохёо һүрэбэшье, тэрэнээ барижа шадангүй алдаа ха юм. Энээнэй удаа хэдэхэн минутын үнгэрөөд байхада бүмбэгэ абаһан Виктор Пугачай айлшадай воротада хүрэжэ ерэхэдэнь, тэдэнэй нэгэ хамгаалагшань манай Викторые унагаажа, ворота руугаа 11 метрэй ялын бүмбэгэ сохюулха болобо. Хоёрдохи бүмбэгэ оруулхань гэжэ суглараһшад хүхилдэжэ мэдэбэ. Ялын энэ бүмбэгэ сохиһон Пугач алдуу гаргаа бшуу. Бүмбэгэ ворота руу оронгүй, штангын хажуу тээгүүр арилшалай.

Айлшадай футболистнууд илангаяа добтологшо Николай Никульников, Владимир Белов, командын капитан Виктор Развеев гэгшэд энээнэй удаа һайн добтолго эмхидхэжэ, «Сэлэнгын» футболистнуудые мэгдэхээнэ. Бүмбэгэ абаһан манай вратарь Виктор Павлов тэрэнээ гэдэргэнь сохиходоо алдуу гаргажа, ворота тээшэ ялын бүмбэгэ сохюулба. Энэниинь сохиһон Никульников бүмбэгын урдаһаа гансаараа гараһан Владимир Ярошенкодэ дамжуулжархиба. Тэрэнь абаһан бүмбэгэеэ сохиходоо, сэхэ вратариин гартань үгэжэ, миин һалаба. Наадынай эхилһээр 30-дахи минута ябажа байба. Эндэ ээлжээтэ добтолгодо ороһон айлшадай футболистнууд тоо нээжэ, уулзалгаяа 1:1 болгожо шадаа. Айлшадай гол добтологшо Шамрай гэгшын эршэтэй шангаар сохиһон бүмбэгэ манай вратарь барижа шадангүй, гэдэргэнь эльгээһэн байгаа. Харин энэ үедэ бүмбэгын урдаһаа ерэһэн нүгөөдэ добтологшо Иван Зуев тэрэнээ воротагай баруун захаар сохиходоо, харюугай тоо нээжэ шадаа бшуу.

Үлэһэн 15 минутын туршада добтололсоһон хоёр командын футболистнууд дахин тоо нээнгүй, уулзалгаяа тэнсэлгээр дүүргэбэ.

«Сэлэнгэ» командын футболистнууд удаадахи хэдэн уулзалгаяа Баруун Сибириин стадионууд дээрэ үнгэргэхөөр аян замдаа мордобо.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Сэлэнгэ» командын полузащитник Сергей Чупров айлшадай воротагай дэргэдэ.

М. СУТУРИНАЙ фото.

Агнууриин хаһа угтуулан

АНГУУШАНАЙ ХАНИ

Гэрэй тэжээмэл амитад сооһоо нохой эгээл олон үүлтэртэй гэжэ тоологдодог. Мүнөө дэлхэй дээрэ бэе бэеһээ элдэб шэнжээрээ илгардаг нохойн 400 үүлтэр бии.

Нохой хадаа эртэ урдын хүн түрэлтэнэй гэрэй болгожо тэжээгдэһэн түрүүшын амитан болоно. Нохойн уг гарбал шоноһоо эхитэй гэжэ эрдэмтэд тодорхойлонхой. Юуб гэхэдэ, нохой шоно хоёрой араг яһан, толгой адлирхуу юм.

Хэдэн зуун жэлнүүдэй туршада хэрэгтэй нохойнуудые шэлэн илгажа, хүнүүд һайн үүлтэрнүүдые гаргаһан байна. Зүүн-Сибирьтэ болон Алас-Дурна зүгтэ «Зүүн Сибириин хусааша» гэжэ ангууша нохойн үүлтэр магтаалтай. «Хусааша» — дунда зэргын, хүнгэн, шүрбэһэлиг бэетэй нохой. Ан, шубуу олоод, эзэнэйнгээ ерэтэр хусажа, хүлеэжэ һуудаг зангаараа энэ үүлтэр «хусааша» гэжэ нэрэтэй болонхой. Тэрэ хэрмэ, булга, туруута ангуудые, ойн болон уһанай шубуудые олзоборилгодо туһалдаг. Һайн нохойн хүсөөр хэдэн зуугаад мянган түхэригэй «зөөлэн алтан» гүрэндэ тушаагдана. Манай республика дотор хэрмэнэй 100, булганай 90 процентнь хусаашын оролдолгоор баригдана.

Мүнөө үедэ һайн үүлтэрэй ангууша нохойнууд хомор болошонхой. Энээнэй шалтагааниинь иимэ: хэрмэшэ, булгаша «хусаашанууд» үүлтэргүй нохойнуудһаа болоһо, агнууриин шанаргүй, муу гүлгэдые гаргана. Зольбо, зайгуул нохойнууд олон. Эдэнэр худхажа, ангууша үүлтэрэй нохойнуудай эхэ таһаржа, үндэһөөрөө хосоржо байнхай. Эзэгүй, үүлтэргүй нохойнуудые хюдаха хэрэг олзоборилгын районуудта шухалада тоологдоно.

Гүрэнэй болон кооперативна питомнигууд ангууша нохойнуудые үсхэбэрилдэг. Ангууша һайн нохойнуудтай болохо зорилгоор захил хэжэ, холо ойроһоо асаруулдаг заншалтай.

Моты һууринай хажууда, Эрхүү хотоһоо 50 километр газарта «Зүүн Сибириин хусааша» нохойн питомник бии юм. Эндэ нохойн үүлтэр найжаруулха, һайн бэетэй гүлгэдые абаха ажалда питомнигой охотоведүүд, зоотехнигүүд оролдолго ехээр гаргана. Нэн түрүүн, үсхэбэрилхэ үндэһэ табижа, Яхадай, Буряадай республикануудһаа, Шэтын болон Эрхүүгэй областьнуудһаа һайн үүлтэрэй эрэ, эмэ нохойнууд иишэ асарагдаһан байгаа.

Питомнигто тэжээгдэһэн нохойнуудай выставкэ Эрхүү хотодо эмхидхэгдэжэ, эрхим сэгнэлтэнүүдые абана. Гансал 1974 оной выставкада 32 нохой харагдажа, бултадаа медальнуудаар тэмдэглэгдээ һэн. Тэдэнэй дундаһаа 5 ехэ алтан, 9 бага алтан, 6 бага мүнгэн медальнууд, 10 залуу үлэгшэн нохойнууд ехэ мүнгэн жетоноор, миин 2 үлэгшэн бага мүнгэн жетоноор шагнагдаа бэлэй. Питомнигой гол зорилго хадаа жэлдээ 20 эрэ, 100 эмэ нохойһоо гүлгэ түлжүүлхэ болоно. Эндэһээ гараһан гүлгэдые Зүүн Сибириин коопзверопромхозуудта худалдана.

Буркоопсоюзай коопзверопромхозуудай трест Эрхүүгэй питомнигһоо 25 гүлгэ шэлэжэ асараад, Баунтын ангуушадта миинтээр хубаажа үгэбэ. Баунтын коопзверопромхоздо эрхим үүлтэрэй найман уурхай эдэ гүлгэдһөө бии болгогдоо. Питомнигһоо ерэһэн үүлтэр һайнтай гүлгэд ангууша нохойнуудай олзоборилгын шанар һайжаруулха, ехэ нүлөө үзүүлхэ ёһотой гэжэ найдагдана. Мүнөө үедэ, агнууриин эхилхэһээ урид питомнигһоо асарагдаһан 25 гүлгэд хэрмэ, жэрхи намнажа, түрүүшынхиеэ туршалга гаража байна.

Ерэхэ 1977 ондо 50 гүлгэ асархаар хараалагдана. Эдэ гүлгэдһөө гараһан тул дүр шэлтэи ангуушадай дунда хубаагдаха юм.

М. ГЫЛЫКОВ,
охотовед.

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

ХИЛЫН СААНАҺАА

Бүхы партиин, бүхы арадай хэрэг

Казахстанай партийно-ажахын эдэбхитэдэй зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые дэлхэйн олониитэ ехэ һонирхолтойгоор шагнаһан, хэблэл үргэнөөр толилһон байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь совет экономикын хүгжэлтэ дэбжэлтэ тухай, тэрэнэй амжалтанууд тухай хөөрэхэдөө, гүнзэгы баримтануудта үндэһэлһэн байна гээд БКП-гэй ЦК-гай орган «Работническо дело» газетэ бэшэнэ. Шэнэ табан жэлдэ совет экономико бүри хурдан түргөөр хүгжэхэ байна гэжэ тэрэ тоо, баримтануудта түшэглэн, эли бодоор харуулаа. Тэрэнэй хэлэһэн үгэ ёһотойл партийна, залан сэхэ хөөрэлдөөн болоно. СССР-эй түйлаһан амжалтануудаар болгар арад аха дүү ёһоор баярлана, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ шэнэ илалтануудые түйлахыень совет ажалшадта хүсэнэ.

Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ дэлхэйн олониитын, хэблэлэй анхарал татаба, — гэжэ Монголой «Үнэн» газетэ бэшэнэ. КПСС-эй XXV съездын хараалһан социально-экономическа асари ехэ программые бэелүүлхэ замда совет хүнүүдэй түйлаһан амжалтанууд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин удха түгэлдэр, зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ үгэ соо элеэр харуулагдана. Партиин хараалһан зорилгонуудые арад зоной амжалтатайгаар бэелүүлхэ этигэл найдабаряар тэрэнэй үгэ нэбтэрэнхэй.

Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые КПСС ба совет арад бүрин дэмжээд, эдэниие бодотоор бэелүүлжэ байна гэжэ Чехословакиин «Руде право» газетэ тэмдэглэнэ. Казахстанай ниислэл хотодо болоһон партийно-ажахын эдэбхитэдэй зүблөөн дээрэ Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, энээниие элирхэйлһэн байна.

Түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ хараалагдаһан арадай ажахын түсэбүүдэн дүүргэгдэхэ, үлүүлэн дүүргэгдэхэ байһанда Л. И. Брежнев этигэн найдажа байһанаа мэдүүлээ гээд Италиин «Аванти» газетэ мэдүүлнэ.

Советскэ Союзда табан жэлэй түсэб дүүргэлгэ, амжалтатайгаар эхилбэ гэжэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ гэршэлнэ гээд Японой «Асахи» газетэ батална.

Илангаяа нёдондо сагай уларилай таарамжагүй байгаашье һаань, совет хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд эдэниие амжалта түгэсөөр дабажа гараа гээд Парижай «Монд» газетэ тэмдэглэнэ.

Энэ жэлдэ Советскэ Союз элбэг хүрэхэ орооһо таряа хуряажа абаха байна гээд «Вашингтон пост» газетэ мэдэрнэ.

(ТАСС).

БЕЙРУТ

ЛИВАН АРАДАЙ АРА ТАЛАДА

ТАСС

Һүүлэй үдэрнүүдтэ Ливанай элдэб фронтнууд дээрэ хархис христиан хүсэнүүдэй бүлэглэлнүүдэй ба национально-патриотическа хүсэнүүдэй болон Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй нэгэдэмэл отрядуудай хоорондохи тэмсэл улам үргэдэжэ байна. Айнтура, Санниин, Мтейн гэжэ хадата районуудта ехэ буугаар буудалдаан болобо. Бейрут хотодохи худалдаа наймаанай түбтэ, Дамаск руу ошодог харгые зубшуулан, мүн хотын зүүн-урда хубинуудта шанга тулалдаанууд болобо. Тиихэдээ ниислэл хотын кварталнуудаар буудалдаа зогсоохо тухай урда тээнь түйлагдаһан хэлсээе хоёр тала хазагайруулһан байна. Оронной хойто хубида — Триполи хото шадар хёморoo зүришэлдөөн улам үргэдхэгдэжэ байһаар.

Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, үнгэрһэн үдэрнүүдтэ ороной элдэб районуудта 154 хүн алуулаа, 233 хүн шархатуулагдаа.

Барайгарай, газай, мүн үдэр бүри хэрэглэгдэхэ зүйлнүүдэй, орон соогуур ябаха үнэ сэн дээшэлүүлхэ түсэб Японой правительство хараалһан юм. Энээниинь ороной ажалшад эрид буруушаана.

«Барайгарай, шэнийсын үнэ сэнгэй дээшэлһые бидэ буруушаанабди!» — иимэ уряа лозунгтой гэрэй эзэн эхэнэрнүүд Токиогой гудамжануудта гарана. ТАСС-ай фотохронико.

НЬЮ-ИОРК

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫН ТУГ ДОРО

ТАСС

США-гай Коммунис партиин байгуулагдаһаар 57 жэлэй ойтой дашарамдуулан тэрэнэй Центральна Комитет мэдүүлгэ толилуулаа. Американ коммунистнуудай ажал ябуулгын дүнгүүд энээн дотор согсологдоһон, мүнөөнэй зорилгонууд хараалагдаһан байна.

Ангиин ба империализмда эсэргүү тэмсэлэй дүлэн соогуур мүндэлһэн партимнай бүхы ажалшадай ёһотойл мэргэн тодо һургаал болохо марксизм-ленинизмын гол ёһонуудые баримталан капитализмын дарлалта, мүлжэлгэ усадхахые, социализм тээшэ дабшахые оролдожо байна. Американ хүдэлмэришэн ангиин баян дүй дүршэлдэ ажал ябуулгадаа үндэһэлнэбди. Эхинһээ хойшо тэрэ пролетарска интернационализмын тугые үндэр дээрэ үргэжэ ябана. Испаниин фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ 3 мянга гаран американ коммунист ами наһаяа үгэһэн байгаа. Гитлеризмдэ эсэргүү дайнда партиин хабаадаһан ушар ороной түүхэдэ горитой хуудаһан боложо ороо һэн. США-гай милитарис эзэрхэг түримхэйшүүлдэ, нэн түрүүн вьетнам арадта эсэргүүгээр эдэнэй хэһэн дээрмэдэхы хархис ябуулгануудта коммунистнууд эсэргүүсэн бодоһон байгаа.

БОНН

Г. МИСЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

ФРГ-гэй үргэн ниитэ арад зоной аша туһада эб найрамдал хангаха, шахардуу байдал һуларуулха политика залан сэхээр бэелүүлхэ гэһэн эрилтэ Германиин Коммунис парти табина гэжэ ГКП-гэй түрүүлэгшэ Г. Мис мэдүүлбэ.

Германиин Коммунис парти һунгалтын урда тээхи программадаа эб найрамдалай эрхэ сүлөөгэй ба социализмын суртал һургаалнуудые хүтэлбэри болгоһон байна гэжэ тэрэ Баруун Германиин телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Ажалшадай байдал улам һайжаруулхын түлөө, юумэнэй үнэ сэн доошолуулхын түлөө тэмсэхые ГКП эрилтэ табина.

ЧИЛИИН ПАТРИОДУУДТАЙ ҺАНАЛ НЭГЭТЭЙ

БОНН. Чилиин Компартиин Генеральна секретарь Луис Корвалан ба хунтын түрмэ шоронгуудта тамалагдан хаагдажа байһан Чилиин бусад патриодуудые сүлөөлхын түлөө тэмсэлээ улам эдэбхижүүлхэ урлатайгаар Германиин Коммунис партиин правлениин Президиум Баруун Германиин ба дэлхэйн олониитэдэ хандаба.

НАТО-да хабаатай оронуудай Чилиин хунтада экономическа, сэрэгэй ба мүнгэн һангай туһаламжа үзүүлдэгые ГКП эрид буруушаагаад, тэрээнтэй харилсаагаа таһалхынь ФРГ-гэй правительствые уряалаа.

ГАВАНА. «Чилидэ хүнэй эрхэнүүдые хазагайруулха хэрэгые болюулха», «Фашизмтай тэмсэлдэ Чилиин арад илаха» гэһэн уряа лозунг доро Чилиин арадай тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэлгын недели Кубада эхилбэ.

Хархис хүсэнүүдтэ эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй улам ургажа байһан тухай хөөрэһэн выставкэнүүд предприятинуудта, эмхи зургаануудта, һургуулинуудта эмхидхэгдэнэ. Чилиин патриодуудтай һаналаа нэгэдэлгын митингнүүд үнгэргэгдэнэ.

РИМ. Хэды хашалта харшалалтада ороошье һаа, Чилиин арад фашис хунтын урда үбдэг дээрээ һүгэдэнгүй, үнэн сэхэ тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ байна. Чилиин хархис засаг захиргаанда эсэргүү тэмсэл орон дотор улам үргэдэжэ байнхай. Пиночедэй һарнин һалажа байһан гуримые буруушаан шүүмжэлһэн ябуулгануудые дэлхэйн олониитэ үргэнөөр дэмжэнэ гэжэ һаяхан Чилиһээ бусажа ерэһэн Демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федерациин делегациин гэшүүд эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ мэдүүлбэ.

Чилиин патриодуудтай һаналаа нэгэдэхын түлөө, фашис хунтые таһалжа, гансаардуулхын түлөө үргэн ябуулга хэхые пресс-конференцидэ хабаадагшад уряалһан байна.

(ТАСС).

МЕХИКЭ

Арадта харша политикын хойшолон

ТАСС

Чилиин 2 миллион хүн зон үгытэй ядуу байдалда ажаһууна. Чилиин экономикын мүнөөнэй байдалые шэнжэлһэн Чилиин католическа университедэй түсэблэлгын национальна управлени ба экономическа институт иимэ хангалтагүй тобшолол хэбэ.

Эдэ хоёр эмхиин толилуулһан документ соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, ороной хүн зоной 21 процентнь үгытэй ядуу байдалда ажаһууна. Гансал 1975 ондо орон дотор продукт үйлэдбэрилгэ — 15, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 23 процентээр хороһон, эдеэ хоолой гол зүйлнүүдэй сэн 341 процентээр хүндэрһэн байна.

Һүүлэй хоёр жэл соо хүдэлмэригүйшүүл улам олошороо. 1974 ондо ажаллаха аргатай бүхы хүн зоной 9,4 процент байгаа һаань, 1975 ондо хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 16,5 процентдэ хүрэһэн байна. Мүнөө үедэ эдэнэй тоо 19 процентдэ хүрөө.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Арадай хинагшад — таряа хуряалга дээрэ» — түрүү бэшэг. КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Советдэ. «Партиин түсэб, арадай түсэб», «Тарилга-76» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Таряа хуряалгын холын шэглэл» — Г. Коневой статья. «Үнэтэ сагаа алдангүй» — К. Мироновой, И. Наймановай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Социалис оронуудаар» — суглуулбари. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд. «Социалис интеграциин ашаүрэ» — А. Мурадянай статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Харгын дүрим сахилга» — С. Перепановай статья.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.00 — Ш. Перро. «Золушка». 10.15 — «Горнистнар, дохёогоо үгыт!». 11.00 — Забһарлалга. 11.10 — «Объектив». 11.40 — Үхибүүдтэ — фильм. «Басаган ба сууряан». 12.45 — Хоккей. СССР — Финлянди. Монреальһаа дамжуулагдаха. 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — «Хүгжэмтэ абонемент». 14.45 — «Москва ба москвагайхид». 15.15 — Оперетын артистнарай концерт. 16.15 — «Хани барисаанай замаар». 2-дохи дамжуулга. ГДР. 16.45 — «Бумбараш» (2-дохи сери). 17.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время». 18.30 — Москвагай соёлой институдай арадай инструментнүүдэй оркестр наадана. 19.00 — Спортын һонин. 21.00 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 21.15 — «Факел». Танкистнуудай үдэртэ зорюулагдаһан дамжуулга. 21.55 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 22.15 — «Хани барисаанай замаар». ГДР. 22.45 — «Бумбараш» (2-дохи сери). 23.50 — Забһарлалга. 2400 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.05 — «СССР соогуур 10 минута». 18.15 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 19.25 — Политическэ темээр хөөрэлдөөн. 19.45 — «Здесь наш дом» (2-дохи сери). 20.55 — Социалис оронууд тухай.

«Орбита». 21.15 — «Спортлото» наадалга. 21.25 — Симфоническа ехэ оркестрэй концерт.

Улаан-Үдэ. 22.15 — «Һурган хүмүүжүүлэгшэшни хэн бэ».

Л. ГОНЧАРОВА,
инженер-агрометеоролог.

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ

 Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н 03669. Заказ №